

GOD. XVII. BROJ 19

BEOGRAD

22 oktobar 1953

IZLAZI SUBOTOM

CENA 10 DIN.

student

nedeljni list beogradskih studenata

U OVOM BROJU:

- DOVOLJNO ALI SAMO ZA POČETAK — Posle V međunarodne konferencije studentske štampe
- Lj. Lovrić: LIČNO — VERUJEM U USPEH
- VIDICI: Jedini kriterijum — kvalitet
- BUDŽET NA METI — Štetočinstvo u studentskim domovima

GODIŠNJICA OSLOBOĐENJA BEOGRADA

CRVENA KONAČIŠTA

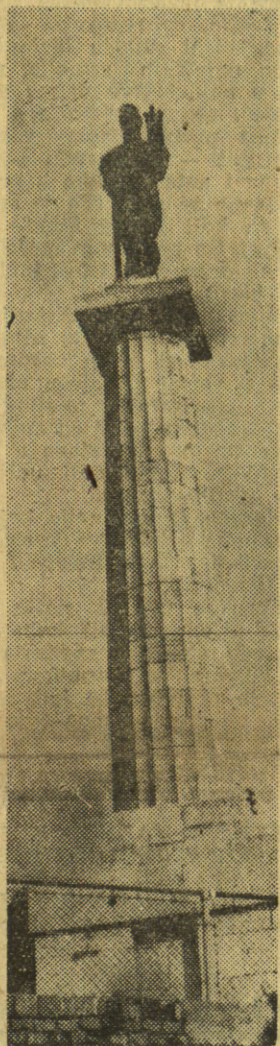
U cik zore protandrkao je prvi tramvaj na svom umitnom dnevnom vrćenju u krug. Kamion sa hlebom zamače za ugao. Prolaznici zadigli kragne, žure i slute skori sneg. Oktobar. Grad se probudio. Ni noćas nije bilo sasvim tiho. Nova crveno-žuta građevina na uglu zbada sa sebe papernastu maglu. Sa nove crvene gvozdene konstrukcije Savskog mosta teku iskre u vodi. I konac se odmotavao dalje. Nemamo vremena za tapkanje u mestu. Pa ipak sam tražio da mi još jednom ispriča.

Za njega je sva strahota rata trajala fih sedam dana. Sedam suviše teških dana za dečakovih osam godina. I kada je ušao u podrum mislio je samo na jednu potrebu da što pre iz njega izađe. U subotu je počelo.

„Ovaj su blok Nemci najduže branili. Tu je u blizini železnička stanica i Savski most. Vojvode Milenka i ulice oko nje bile su slobodne. I Terazije su bile slobodne. Ovde je tek počinjalo.”

Jedan tenk na raskrsnici u Miloševoj ulici naleteo je na minu i kupola mu odletela 20 metara u vis, na krov zgrade. Tenkisti drugog nastradalog tenka posle izlaska iz oklopa bili su izrešetani mitraljeskim zrnima. Ginulo se za svaku kuću, za svaki sprat. Sa Bežanijske kose Nemci su zasipali grad čelikom. Iz pobočne ulice odgovarala im je kačusa čitavu noć. Smrt je pritiskala grad i cedila iz njega ozdravljenje.

Sedam dana u podrumu. Sedam

SIMBOL NEPOBEDIVOSTI

☆☆☆☆☆☆

dana su vođene borbe za jednu zgradu. Štuke. U ovom poslednjem ropcu Nemci su zasuli bombama iz vazduha. 17-og se prenela bitka za par ulica niže.

Beograd je krvario. Počinjalo se od zgrade, završavalo ulicom.

Trinaestica je grmela preko podvoznjaka ka groblju.

Imamo još vremena za jednu smrt, družu, napuni mitraljez.

Crveni tucanik između zelenih aleja i belog mramora. Četvrtastog mramora urezanih imena. »Nepoznati borac» na svakom drugom kamenu.

...Oni su poginuli na prilazima grada...

Imamo još vremena za jednu smrt - šaržer napuni... Mujo mitraljezac. Tako su ga drugovi zvali; i na ovoj ploči je ostalo nešto od njegovog juriša — večito — Mujo Mitraljezac.

Na kamenu sveži buket crvenih cvetova.

Kupola je odletela na krov zgrade. Gvožđe je mrtvo. Miška tankist... mramorna ploča.

3905 ih je poginulo u tom jurišu.

Tramvaj je vozio svoj svoj uobičajeni krug. Trotoarom su išli ljudi. Automobili su poslušno čekali na raskrsnicama zeleno svetlo. Oktobar. Mladić je upleo u kosu devojci žuti list i pokušao da je potseti na Brahka.

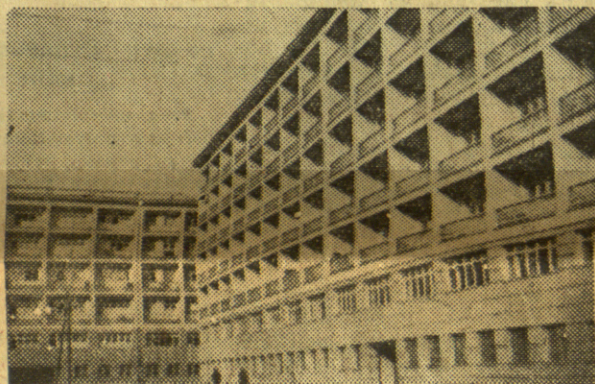
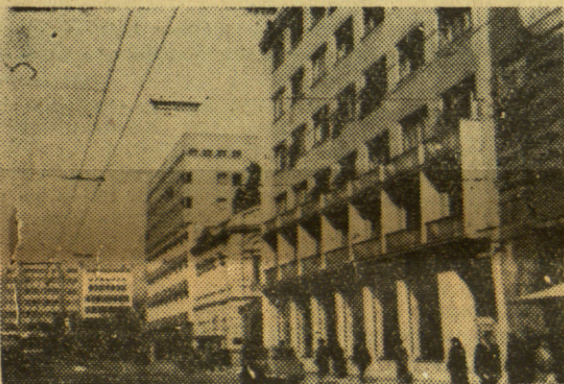
Beograd je tonuo u veče. Oktobarsko veče što miriše na sneg i bio spreman da se za trenutak vrati sačuvanoj uspomeni.

Bane Jovanović

☆☆☆☆☆☆

JEDANAEST GODINA NAPORA I JEDANAEST GODINA USPEHA. UMEMO ZAKRČENIH ULICA DOBILI SMO SVETLE TRGOVE, A IZ RUSEVINA SU NICALA NOVE ZGRADE... GRAD JE POSTAO LEP I OSTAO NEPOBEDIV.

☆☆☆☆☆☆

ODRŽAVAJU SE GODIŠNJE KONFERENCIJE S.K.J. I S.S.J.

Analiza rada

Konferencija Saveza komunista Prirodno matematičkog fakulteta zahvatila je niz važnih pitanja, pre svega politički rad i unutrašnja pitanja organizacije. Poenta je bila na podizanju društveno političke aktivnosti komunista. Iako je referat bio dosta konfuzan, a tok konferencije monoton, ipak je opšti utisak sa konferencije bolji nego ranijih godina.

Dobra diskusija na Građevinskom fakultetu

U nedelju, 16-og o.m. održana je godišnja konferencija Saveza komunista Građevinskog fakulteta. Konferencija je, uglavnom, uspeła, mada se diskusija nije orijentisala na najvažnije probleme organizacije.

Veliko mesto u diskusiji zauzeo je problem nastavničke organizacije, posle oštre i dosta jednostrane ocene njenoga rada u referatu. Međutim, nastavnička organizacija je uspeła da podese svoj ideološki rad, da ga šire postavi i da na nekoliko vrlo uspeših diskusija okupi veći broj mladih nastavnika.

Dobra diskusija je vođena i o problemima stručnog rada, dok su diskusije o političkom radu bile slabije.

Za punu saradnju sa nastavnicima

U nedelju, je u Svečanoj sali bivše TVŠ, održana konferencija Saveza Studenata mašinske tehnike. Konferencija je protekla u radnoj atmosferi tretirajući aktuelna školska, ekonomska i politička pitanja studenata.

Toplo pozdravljen i optimistički raspoložen, predstavnik fakultetske uprave — inženjer Conkić, napomenuo je da naši profesori teže prihvataju izvesne nove stvari, s obzirom na svoje godine. Ali smatramo da je za našu saradnju bitno da oni mnogo efikasnije sprovedu u delo zaključke do kojih zajednički dođemo. Svaka nedoslednost, kao što je slučaj sa smanjenim planom ali nereduciranim nastavnim programom, nanosi obostranu štetu.

Od gostiju bili su prisutni i delegati strojarskog oteka iz Ljubljane. Jedan od njih, u svojoj diskusiji, osvrnuo se na prošlu inter fakultetsku konferenciju održanu u Zagrebu. Po njegovom mišljenju nije mnogo učinjeno da se, o posmatrim rezultatima na njoj obaveste najviše državne instance.

Na kraju su podeljene nagrade u knjigama najaktivnijim studentima koji napuštaju fakultet i odlaze u privredu.

V. S.

ŽELIMO USPEHA

— Povodom nedelje Ferijalnog saveza —

Iz Univerzitetskog odbora FSJ saznali smo da će se od 21-28 o. m. održati nedelja Ferijalnog saveza. U toku tih dana preduzeće se niz akcija u cilju popularisanja ove organizacije, naročito kod mladih studenata. Izvešće se nekoliko izleta u bližu okolinu Beograda.

Posebno je planiran odlazak grupe od 15 drugova za Kragujevac. Oni će evocirati uspomene na junaku smrt kragujevačkih đaka i profesora i položiti vence na zajedničku grobnicu streljanih.

Najlepši gest u svemu ovome biće poseta porodicama palih đaka i dodeljivanje pet mesta u letovalištima Ferijalnog saveza nekome od njihove dece.

V. S.

Strana 3

U zid zakona

24 OKTOBAR

DAN UJEDINJENIH
NACIJA

Prva decenija života Organizacije Ujedinjenih nacija protekla je u znaku vrlo burnih političkih promena u svetu, u znaku stalne opasnosti od novog rata, o čijim posledicama možda ne bi ni imao ko da priča. Pečat takvog vremena ona i nosi na sebi. Nastala kao neophodnost da se mnogobrojne niti koje spajaju narode raznih zemalja ojačaju i umnože, ona je, ustvari, morala za sve vreme da odbija pokušaje koji su išli za rušenjem već stečenog, morala je svim silama da brani goli mir. Pri tome je imala veoma malo mogućnosti da se ozbiljnije posveti velikim problemima današnjice — razviku nerazvijenih zemalja i uopšte ekonomskim odnosima, problemu kolonijalizma, proširenju Organizacije na sve one države čiji status nije u pitanju, razvijanju naučne saradnje koja se prosto nameće u ovo doba raz-

vika nuklearnih nauka...

Poslednji događaji u međunarodnim odnosima deluju ohrabrujuće. Poboljšani izgledi za učvršćenje mira dali su Organizaciji Ujedinjenih nacija mogućnosti da na svom X redovnom zasjedanju, koje je u toku, ozbiljno diskutuje i o takvim pitanjima, kao što su stvaranje međunarodne agencije za mirnodopsku upotrebu atomske energije, osnivanje fonda za ekonomsku pomoć nerazvijenim zemljama i dr. O neposrednim zadacima koji sada stoje pred OUN, drug Tito u svojoj izjavi povodom desetogodišnjice potpisivanja Povelje, kaže: »Baš u sadašnjoj međunarodnoj atmosferi popuštanja zategnute situacije bilo bi od ogromne važnosti da Ujedinjene nacije dobiju univerzalni karakter i da suverene države koje su danas van te Organizacije budu primljene u nju, jer bi to bilo od velike važnosti ne samo za uklanjanje jednog značajnog elementa zategnutosti, već i za mnogo bolje funkcionisanje Organizacije Ujedinjenih nacija.

Uloga koju u Ujedinjenim nacijama igra naša zemlja veoma je zapažena i korisna. Ne samo stoga što smo bili među prvima članovima ove Organizacije, već i zato što smo kroz čitavu proteklu deceniju živo učestvovali u svim aktivnostima koje su doprinosele učvršćenju mira i jačanju prijateljskih odnosa između zemalja. Naš principijelan antiblokovski stav i smelo prilaženje problemima, konačno i naše žrtve u interesu mira s jedne strane, a podrška i razumijevanje na koje nailazimo kod većine članova UN, s druge — učinili su da smo mi danas čvrsto vezani sa OUN-om.

U svojoj poruci narodima sveta povodom proslave »Dana Ujedinjenih nacija« — generalni sekretar UN Dag Hamarseld između ostalog kaže: »Mi smo mnogo naučili od 1945 godine do danas. Upoznali smo ne samo teškoće izgradnje miroljubivog sveta, već i ono što takav svet obećava, a i njegovu nužnost. Danas jasnije priznajemo da Ujedinjene nacije postoje, ali ne da nas spase, već da nam služe u naporima koje svi moramo međusobno deliti. I ja smatram da smo spremniji da prihvatimo činjenicu da smo tek na početku stvaralačke borbe koja će u narednim godinama i dalje predstavljati veliki zadatak ljudskog duha.

Zbog svega što Ujedinjene nacije znače, i što će sutra da znače, mi se pridružujemo ovim rečima.

M. P.

KOCA POPOVIĆ

PRETSEDNISTVO LETOŠNJEG SKUPA NAUČNIKA -ATOMISTA U ZENEVI
S LEVA NA DESNO: PRETSEDNIK ŠVAJCARSKOJE KONFERENCIJE PETIPEK, GENERALNI SEKRETAR UN — DAG HAMARSELD, PRETSEDNIK KONFERENCIJE — HOMI BABA I SEKRETAR — RAJTMAN.

Sledeća skupština IFMS-a u našoj zemlji

Na Godišnjoj skupštini IFMSA, međunarodne, strukovne organizacije studenata medicine, održanoj od 22-27 septembra u Amsterdamu, doneta je odluka da se organizacija Skupštine u sledećoj godini poveri Jugoslovenskom komitetu. Našem komitetu je takođe povereno da u idućoj godini vodi rad jednog od najvažnijih komiteta ove organizacije — Komiteta za razmenu studenata — praktikanata (SKOP).

U međunarodnom odeljenju USM izražavaju voljstvo zbog poverenja koje Skupština ukazala našem nacionalnom komitetu i smatraju to rezultat kako

SASTANAK JUGOSLOVENSKOG
KOMITETA USM

U Beogradu će se uskoro održati sastanak Jugoslovenskog komiteta USM. Ovaj komitet je do sada imao ulogu koordinatora između medicinskih fakulteta u zemlji u oblasti međunarodnih odnosa. Desetogodišnja praksa, međutim, nalaže potrebu da se ovaj rad centra lizuje, pa će to i biti jedna od glavnih tačaka dnevnog reda.

POSLE PETE MEĐUNARODNE KONFERENCIJE STUDENTSKE ŠTAMPE

Dovoljno - ali samo za početak

Prošlo je već mesec dana od V Međunarodne konferencije studentske štampe. Dovoljno dug period, da u sećajnu ostanu oni delovi radnog programa, koji imaju šanse da svojom aktuelnošću i značajem uspešno prežive i naredne mesece.

NEPOSREDNA SARADNJA STUDENTSKIH LISTOVA

Početak razgovora, datih pod gornjim naslovima, nije mnogo obećavao. Ekipa »tehničara« je progurala u radni program raspravu o tehničkom izgledu listova, računajući verovatno, da će taj zalogaj za sititi prisutne predstavnike studentske štampe.

Zadatak je poveren G. Seifertu, uredniku po mnogo čemu čuvenog »Student Mirrora«. Ovaj je seo za sto, konstatovao da su listovi »veoma različiti po načinu uređivanja i formatu«, zaključio »da je to razumljivo« i počeo da izvlači iz hrpe publikacija pred njim, jednu po jednu, značajno očenjujući: »Vidite, ovo je mala publikacija po formatu, ima dve slike i dva naslova na prvoj strani (ko ne veruje — može odmah da vidi), štampana na dobroj hartiji«. Slušaoči su, naravno, bili oduševljeni gramofonski — ili modernije, magnetofonski — ponavljanim izjavama i zabavljali se kako su znali i umeli.

A onda je sledio čitav niz veoma interesantnih govora predstavnika pojedinih listova ili grupe listova iz pojedinih zemalja, o politici uređivanja listova, tematici kojom se bave, saradnji i sl.

Promenila se čitava atmosfera skupa. Uočena je čudna činjenica da ponekad nedostaju i elementarne direktne veze između studentskih listova (i u Evropi), publikacije i članci se ne izmenjuju i uopšte nema nikakve saradnje. Time je, ujedno, data i ocena svih tzv. centara za arhivu i dokumentaciju, formiranih već godinama i zaduženih da organizuju i tehnički omoguće saradnju studentskih listova. Jasno se videlo da se radi o ustanovama koje nisu ni počele da deluju, a pošto se — po starom običaju — o mrtvacima nikada ne govori loše, a ovog puta se i uz najbolju volju i kurtoaziju nije moglo reći ništa dobro, prešlo se na dogovor o saradnji.

Predstavnici jugoslovenske studentske štampe su se založili za najširu moguću saradnju studentskih listova, bez političke diskriminacije oslobođeni straha (dobrim delom veštački isforsiranog od saradnje i sa onima koji imaju suprotne poglede.

Naša preporuka o razmeni publikacija, članaka i organizovanju zajedničkih diskusija, zasnovana na gornjim stavovima, jednoglasno je usvojena.

Ne kao predlog Jugoslovena, nego kao izraz kolektivne želje učesnika konferencije, ova preporuka predstavlja jedino značajno postignuće V Međunarodne konferencije studentske štampe.

»STUDENT MIRROR« NA INDEXU

Dva-tri prethodna objašnjenja po svojoj prilici neće biti suvišna. »Student Mirror« je novinska agencija za studentske vesti, formalno nezavisna, faktički povezana sa Međunarodnu studentsku konferenciju odnosno COSEC. Tako je u teoriji. U praksi: novinska agencija za plasiranje blokovskih propagandnih vesti (izdržava se američkim novcem, a uređuje je nemačka desnica), faktički nezavisna a formalno povezana sa Međunarodnom studentskom konferencijom, odnosno COSEC-om, (piše šta hoće, a koristi moralni ugled MSK).

O tom i takvom »Student Mirroru« diskutovano se čitav dan.

Predstavnici jugoslovenske studentske štampe su istupili sa dokumentovanim izlaganjem koje je ukazivalo na štetnost daljeg održavanja bila kakvog radnog odnosa sa »Student Mirrorom«.

Pre svega, pokazano je na primerima, da je »Student Mirror« politički pristrasna publikacija, ne samo u odnosu na opšte politička strujanja u svetu, nego i u odnosu na različite poglede u tzv. »slobodnom svetu« da upotrebimo termin koji oni mnogo vole, možda

baš zato što je u tolikoj suprotnosti sa sadržinom koju pokušava da eksplicira).

Zatim, pokazano je takođe na primerima, da uredništvo »Student Mirrora« koje se veoma odlučno izjašnjava protiv bilo kakvog ograničenja informacija, u praksi, svojevremeno i po vrlo određenom kriterijumu, samo vrši ograničavanje izvora informacija, koristeći, pored ostalog, nepotpisane članke, anonimne specijalne izveštaje, pa čak i vesti čiji je izvor neka ambasada, recimo ambasada Federalne Republike Nemačke u Meksiku.

Najzad, pokazano je na mnoštvu primera iz jugoslovenskog studentskog života, da redakcija »Student Mirrora« i u slučaju kada koristi štampu pojedinih zemalja, primenjuje u novinarstvu davno poznati i osuđeni sistem pristrasnog izbora i načina predstavljanja vesti čiji je rezultat — po pravilu — neobjektivna i netačna slika o predmetu o kome se piše. (To je onaj sistem za koji je još Engels kazao da njegovom primenom može da dokaže, na primer, koristeći bibliju da nema boga).

Konferencija je u diskusiji, interesantnoj po tome što nije pobila ni jedan od naših argumenata, već ih u većini slučajeva podržala, odbila jugoslovenski predlog rezolucije. Mnogi su rekli da moraju da glasaju na osnovu stavova svojih nacionalnih studentskih unija zauzetih u Birmingemu.

Izglašana je rezolucija kojom se konferencija izjašnjava protiv jednostranosti i pristrasnosti »Student Mirrora«.

Stekao se utisak, posle glasanja, da više nema nikakvih iluzija u pogledu stvarnog značenja »Student Mirrora«, sa izuzetkom nekih nemačkih predstavnika koji nemaju iluzija, ali imaju mogućnosti da drže »Student Mirror« u svojim rukama i prilagođavaju ga svojoj politici.

O JEDNOM MARKSU KOJI JE
PROTIV JUGOSLAVIJE

Reč je o G. Albrechtu Marksu, predstavniku i predsedniku nemačke

ke nacionalne studentske unije (VDS).

Rečeni gospodin dopustio je sebi nekoliko antijugoslovenskih ispada, suprotnih svakoj oficijelnoj a pogotovu prijateljskoj saradnji studenata.

U prvom nastupu zapretio je: ako jugoslovenski predstavnici insistiraju na svojoj rezoluciji, onda će se postaviti na dnevni red diskusija o statusu Saveza studenata Jugoslavije.

Kada mu je skrenuta pažnja da je junačenje bespredmetno, a njegov predlog besmislen jer ovakve konferencije, čak i kada postoji potreba, nisu ovlašćene da diskutuju o statusu bilo koje studentske unije — prema tome ni nemačke, ni jugoslovenske — i kada su predstavnici nemačke studentske štampe javno ogradili od njega, bio je primoran da se izvini za ono što je rekao.

Ali nije prošao ni jedan dan a G. A. Marks se pojavio sa novim izjavom: Bolje bi bilo da se ne diskutuje o uslovima života studenata u Jugoslaviji, rekao je, odgovarajući u ime čitljivog i očevitno zbuđenog G. Seiferta, na primedbe o prikazivanju života studenata u Jugoslaviji u »Student Mirroru«.

Sada je bilo svima jasno da G. A. Marks, pritisnut argumentima, sasvim gubi nerve, pa su ga pustili da sam vadi kestenje iz vatre.

G. A. Marks kestenje nije izvadio, ali je uspeo da se oprdi kao odgovorni predstavnik VDS-a.

Iznoseći svoje stavove on je zaboravio da ne govori kao privatna ličnost (koja može da misli što god hoće, pa prema tome, može da misli i ono što misli) nego kao predstavnik nemačke nacionalne studentske unije.

Sada mora biti spreman za razgovore na nivou nacionalnih studentskih unija. I da snosi punu odgovornost pred svojom unijom za istup.

Ali, to je briga G. A. Marksa, a ne naša.

Bora Pavlović

KROZ STRANU STUDENTSKU ŠTAMPU

● CANTA listi studenata Kenteberija (Novi Zeland):

STIPENDIJE ZA STRANE STUDENTE

Novozelandska unija studenata odlučila je da uloži sve svoje snage da se sprovede u praksi skorašnji vladin predlog o obezbeđenju putnih troškova za strane studente koji dolaze na praksu i studije u Novi Zeland.

NA FEDERIMA SOFA

G. Kingsberi je optužio izvestan broj studenata da daju previše oduške svojim »strastima srca« na sofama i foteljama u društvenim prostorijama. U njih je zamolio da se uzdržavaju od ovakve prakse u zgradi Unije.

PONOVO UVODENJE UNIVERZITETSKIH TOGA

Pred univerzitetkim savetom Kenteberiskog univerziteta nalazi se predlog da se ponovo uvede obavezno nošenje univerzitetkih toga za studente i nastavno osoblje koje je bilo ukinuto iz finansijskih razloga za vreme krize tridesetih godina. Izgleda da je ovaj predlog naišao na protivljenje jednog broja studenata pa je list »Canta« organizovao diskusiju. Koliko se iz ove diskusije da zaključiti većina je protiv nošenja toga a jedan od učesnika kaže: »Nošenje toga nije stvar najboljeg ukusa, ali mislim da će koristiti da nas čak i u mraku zapaze na velikoj daljini. Ono što

me zabrinjava je da li će studenti tehnike nositi toge ispod ili iznad svojih radnih mantila.

MEĐUNARODNI ODNOSI

Primećeno je da su delegati novozelandske studentske unije bili izabranu prošle godine na brzinu, tako da nisu na vreme mogli da dođu u kontakt sa odgovornim rukovodiocima Unije i saznaju sve detalje o političkoj liniji organizacije, tako da su na konferenciji bili u stanju da ovu politiku izlože samo u najopštijim linijama. Odlučeno je da se ove godine unapred i detaljno formuliše politika ove Unije, čak i pre izbora delegata.

BEZ
KOMENTARA

»Spanija je zvanično podnela molbu prijem u članstvo Ujedinjenih nacija. Ovu molbu predao je u sedištu UN posmatrač Spanije u Ujedinjenim nacijama. Šef delegacije SAD izjavio je novinarima da će njegova zemlja podržati španski zahtev.

Španskom molbom lista zemalja koje čekaju na prijem popela se na 22.

Spaniji je data uskraćivan prijem u članstvo UN, iako je ona uključena u okviru specijalnih agencija UN. 1946 godine Generalna skupština potvrdila je odluku osnivačke konferencije UN da se u članstvo Ujedinjenih Nacija ne mogu primati zemlje u kojima je uspostavljena vlast uz pomoć sile osovine. (kurziv naš. — p).

O neprimanju Spanije u članstvo UN postignut je sporazum 1945 godine na »Potsdamskoj konferenciji«.

Ovo vesti, koju prenose »Nedeljne novosti UN« zaista nije potreban nikakav komentar.

P.

Reportaža studenta

Beograd je pun studenata — oko 50 hiljada — više nego što ima stanovnika recimo, Kragujevac. Došli su sa raznih strana. Ostavili su majke, očeve, devojke i počeli iznova. Kako su se snašli? Da li greše? Da li često udaraju glavom o zid zakona? Kako mišljenje imaju sudije za prekršaje o njima?

Ali nisu u pitanju samo oni koji su došli sa strane... Mi smo se zainteresovali za sve...

MONOTONIJA GLASA

Pred trolejbuskom stanicom broj 11 je gužva. Reda nema. Masa sveta se poredala pored trotoara. Svako misli da će trolejbus da stane pred njim. Evo ga. Stao je iznad same stanice. Laktovi sevaju.

Trolejbus je polazio. Jedna žena je pala i lupila glavom o asfalt. Jauknula je. Svet se okupio. Sa vrata dopire jedan krik. Pojavljuje se izbezumljeno žensko lice koje je urlalo:

— Pa... Vi ste ljudi! Ne znam!... Pro-lazite... Kako ste mogli tako da pođete!... Dete, jedno dete mi ostalo!

Kondukerka nije htela da se pravda. Počela je svoju pesmu:

— Pođite napred! Ima li još koga bez karte!

Dizala je ruku. Pokazivala prstom na nekog i pogledom u kome se ogledalo krajnje nepoverenje prebrojavala sitan novac. Da bi opet dalje monotonim glasom nastavila:

— Pođite napred!...

Trolejbus je stao. Oslobodili smo se monotonije tog ženskog glasa.

BRKATI STUDENT

— Sudija za prekršaje je na prvom spratu, dobacio nam je vratar pri prolazu.

Pred vratima jedna starija žena držala je dete u povelju na grudima, a drugo je vuklo za suknju i skakutalo od neke detinje nerivoze, uzvikujući:

— Šta li se ovaj zadržao toliko?...

Nismo mogli da čekamo. Otvorili smo vrata i ušli. Saslušanje je bilo u toku.

Sudija, čovek tridesetih godina, zapisničar i daktilografkinja sedeli su s jedne, a jedan brkati mladić s druge strane. Bio je student. To nam je rekao zapisničar.

— Pa šta da radimo mladiću... Da li je moralo da dođe do ovoga? — Upita sudija okrivljenog studenta.

Brkati mladić se promeškolji, pa gledajući u sudiju dodade otegnuto:

— Nije!

— Šta je bio povod da te on hvata za rukav i kragnu od kaputa...? — Nastavio je sudija.

— Čiča je rekao da će da prekine rad. Ja sam na to negodovao. Nastala je gužva. On je prošao i mene za ruku...

Tišina.

— Koliko si čekao?

— Pola sata...

— Da nije to uzrok tvoje razdraženosti?

— Znao... Čiča je rekao da će da obustavi rad, ponovi brkati mladić ono što je već rekao.

— Dobro. Nastala je gužva. Pa kako on baš tebe za ruku da uhvati pored toliko drugih. On je na gužve navikao. On nije lekar, ni apotekar, ni pak prosvetni radnik...

Mi smo ušli kad je pretres već počeo. Govori se o nekom redu, gužvi, čiči i o nekom čoveku čije je ime i zanimanje zavijeno plaštom tajanstvenosti.

Ispitivanje se nastavlja.

— Da li si služio vojsku?

— Nisam...

— Gde si se prijavio?

— U Čačku!

— A ovde?

— Kako... Ne razumem... Prijavio sam se u Čačku...

— Pa moraš da se prijaviš i ovde!

— Nisam znao... Ja sam bio 2 godine u jednom preduzeću daleko od Čačka i niko mi nije rekao da moram da se prijavim.

— Moraš da se prijaviš... Nemoj da te i radi toga kažnjavam, i da napraviš sebi izdatak od 10 dana zatvora ili 2 hiljade dinara. Moraš da se prijaviš. To je jasno...

BILA JE GUŽVA

Sudija je izašao. Iskoristili smo njegovo odsustvo da naknadno upitamo studenta i da nadoknadimo naše zakašnjenje.

— U čemu je stvar? — upitali smo zainteresovano.

— Bilo je to u istoj zgradi za formulare za prijave. Postojala su dva reda, jedan u hodniku, a drugi ispred samog šaltera. Šalter i hodnik odvajaju vrata koja je s vremena na vreme otvarao i puštao po dvoje-troje jedan čiča. Taj čiča se posle mog dužeg čekanja razdrao, sigurno revoltiran dužinom reda i rekao da će šalter prestati sa radom ako se ne stvori red. Nastala je gužva. Ja sam protestovao, jer sam dugo čekao za prijavu, bez koje nisam mogao da se usestim u dom. Tada je naišao jedan čovek u civilu, za koga ja nikad ne bih mogao da pomislim da je šef ispostave Unutrašnjih poslova, uhvatio me je za ruku i pokušao je da je zavrne. Kako mu to nije uspešno uhvatio me za kragnu od kaputa i pokušao da

(Snimio Sava Anđelković)

U zid zakona

me povede. Nisam hteo da pođem... On je pozvao milicionera. Pošli smo. Ušli smo u jednu kancelariju, na čijim vratima je stajalo: Šef ispostave Unutrašnjih poslova. Bila je to njegova kancelarija. Ko je mogao to i da pomisli...

Odmahnuo je rukom i zagladio brkove.

Sudija se vratio sa čičom i pošto je zauzeo svoju pređašnju pozu upitao ga je:

— Šta misliš ti stari, da li je ovaj kriv? — pokazavši prema studentu.

— Kriv je zato što se suprostavio drugu šefu.

— On kao i ostali! — odgovori čiča.

— A za nered? Nastavi sudija.

Čičina uloga u iznalaženju puta ka istini je bila gotova. Za njim su zaškrpala vrata.

Da li se osećaš krivim? — obrati se sudija brkatom studentu.

— Pa... Osećam se kriv, jer nisam pošao na poziv šefa Ispostave Unutrašnjih poslova koga nisam poznavao.

Možeš da ideš. Bićeš kažnjen sa 800 dinara. Uskoro ćeš dobiti rešenje.

ONI NISU PROBLEM

Pretres je bio gotov. Mi smo ostali još malo. Prelistavali smo opšti upitnik za prekršaje. Koga tu nema! Besposličari... Šoferi... Domaćice... Penzioneri... Studenti...

— Da li ima mnogo studenata? Pitali smo.

— Studenata ima malo, a i ono što dođe do nas, dođe zbog nekih sitnijih stvari, kao na primer ovaj današnji, koji je pravio nered u redu. Nema ih mnogo zato što u ovoj opštini nema studentskog dogma. Prošle godine sam ja imao dom na Voždovcu na svojoj teritoriji... Tada ih je bilo više...

...Domske studenti kad su sami mirni su. Čim su u grupi, na ulici ili u tramvaju, oni

su prava napast za prolaznike i saobraćaj: dobacivanja!

Prelistavali smo ovogodišnji upitnik za prekršaje. U ruci nam je ostao još samo poslednji list. Studenata je zaista malo, a i oni koji su doživeli tu »čast« da i njihova imena budu ispisana u ovoj knjizi, bili su sitni prestupnici: tukao se u zajedničkoj sobi, nije produžio važnost lične karte, nije se prijavio vojnom oteku, kačio se na tramvaj, prepredavao karte pred bioskopom Kozara...

— Kod mene nema mnogo studenata zato što nema studentskih domova. Posetite neku opštinu koja ima studentski dom na svojoj teritoriji, kao na primer Savski Venac ili neku drugu. Žao mi je što ne mogu da vas uslužim...

Naš razgovor sa sudijom za prekršaje opština Lekino Brdo bio je gotov. Pošli smo...

POKRAJ SAVE

Od Dušanovca do Terazija, pa Balkanskom ka železničkoj stanici. Opština Savski Venac je u Savskoj broj 5, a i sudija za prekršaje je tamo. Međutim, mi ga nismo zatekli. Uz pomoć sekretarice počeli smo od opšteg upisnika za prekršaje. Ovde ih je bilo više, a stanovnici Zagrebačke br. 1 bili su najzastupljeniji. Sta ih je dovelo ovde? Pogledi nam klize po stranicama debele knjige koja predstavlja upisnik za prekršaje... Bez lične karte, suprostavljaju se organima narodne milicije, zbog omalovažavanja i nepokazivanja lične karte, zbog nepristojnog ponašanja na javnom mestu, prekršaj javne higijene narušavanje javnog reda i mira, nered u studentskom domu (10 dana zatvora i 2000 dinara), ometanje upotrebe stana, narušavanje noćnog mira...

DRUGARSTVO

Čekajući sudiju povelili smo razgovor sa sekretaricom. Rekla nam je:

— Ima ih... Baš je juče dolazio jedan... Drug ga je izbacio iz stana. Oženio se. Prvo mu je rekao da će on da nađe neki stan, međutim nije ispunio obećanje...

...Izgledao je žalosno. Kaže da već dve noći spava po parkovima i staničnim čekaonicama. I to je drug!

— Koji je broj njegovog predmeta? — reče smo verzirano.

— Nije pisao žalbu, samo je došao da se izjeda.

TO SU NAŠI RETKI POSETIOCI

Tada je ušao i sudija. Obasuli smo ga pitanjima.

— O studentima nema mnogo šta da se kaže. To su naši retki posetioци. Bilo je nekoliko slučajeva u studentskom domu »14 decembar«, jer kad se dobiju paketi više se pije i eto buke.

— ...?

— Ja ne mogu da se setim svih tih slučajeva. Nečeg naročitog nema... Osim da se s vremena na vreme studenti iz doma napiju, biju i pričaju svašta.

...Ima slučajeva sa većitim studentima da su se odali pijančenju i postali pravi alkoholičari, ali njih je malo.

...Bilo je tuča. Bili su kažnjavani novčano, pa i zatvorom. Sve je to radi kafane: piće, društvo, žene. Snaga alkohola deluje na njih da remete javni red i mir.

...Često se studenti tuže i bivaju tuženi zbog stanova. Kada im stanodavci ne daju vodu, svetlo i to baš u vreme spremanja ispita. Neka vrsta osvete...

— ...?

— Studenti retko nose lične karte. Dolaze nam mnoge dostave. Lična karta je naročito važna stvar. Mnogi su studenti koji su došli kod nas zbog nenošenja ličnih karti pravdaju da su svoje lične karte ostavili u biblioteci radi neke knjige, a Univerzitetska biblioteka »Svetozar Marković« se naročito često pominje u našim dosijeima. Ta praksa dovodi studente u vrlo nezgodan položaj. Dokle mi ne ispitamo ko je on, odakle je on, šta je on, ili dok ne utvrdimo njegov identitet, on je u zatvoru. Neće ići na predavanja. Međutim, kako neki kažu, Univerzitetska biblioteka ne izdaje knjige na drugi način osim da student ostavi ličnu kartu.

— ...?

— Neuredno prijavljivanje i odjavljivanje često ih dovodi do nas. Zatim bilo je slučajeva nekulturnog ponašanja ljubavnika koji izjavljuju ljubav na očigled prolaznika.

Na sudijinom stolu je bilo još dosta novih predmeta. Koji je studentski nije se znalo. Na kraju našeg razgovora sudija za prekršaje opštine Savski Venac je dodao:

— Studenti ne predstavljaju neki problem na ovoj teritoriji, izuzev stanovnici studentskog doma, koji se s vremena na vreme javljaju...

IPAK JE ČUTANJE ZLATO

Po jednoj staroj francuskoj poslovici čutanje je pravo zlato. Ako je i jedna istina relativna, one iz poslovice su to svakako, a ova nikako nije onaj sofistički izuzetak što potvrđuje pravilo, — na ispitu se recimo ne isplati čutati.

Međutim, izgleda da bi mnogi od nas pametnije učinili kad bi čutali na ulici. To bar tvrde predmeti o kojima rešavaju sudije za prekršaj.

Stvorila se gužva. Ona svakidašnja, banalna već: neko se napio pa potukao, ili već nešto tako — stvar obična za svaki ione veći grad. Po pravilu skoro nikad interesantan sukob. Da se sresti i desetak puta na dan.

Ali, takvi događaji ipak razbijaju monotoniju onih sa čoškova. A to su, — znamo da Ameriku otkriti nećemo kažemo li to — uglavnom studenti. Ni jedno takvo »uživanje« oni ne propuštaju. To, jasno, ne bi bilo strašno, mada je ružno. Ali vremenom, a po nekad i ne vremenom, od temperamenta zavisi, posmatrači prestaju biti samo posmatrači.

Iz gomile se izdvaja i prilazi čoveku u plavom Onaj ko sve najbolje zna. Onaj koji je sve video. Kažu da je to, bez izuzetka skoro student. On ne samo da je grdno verziran u događaje, On ima i simpatija za jednu od ratujućih strana. I nezvani advokat počinje svoju repliku. Ako mislite da je manje oratorska, manje fantastična od onih nekih advokata u sudske dvorani, varate se. Tek sada ljudi saznavaju šta su učinili.

All svi nemaju isto divljenje za tiradu našeg viteza Prave i Istine. (To su oni za koje on nema simpatija). Oni reaguju, i to na manje uzvišen način. Rezultat: nastaje nov sukob i u kolicima milicionera upisuje se novo ime, ipak vrlo zaštitnika Istine. — Često i bez društva onih koji počese.

Događaj će dobiti svoj epilog u kancelariji sudije za prekršaje. Naravno, ako se tu nije našao još koji drveni advokat da upotrebimo narodni izraz za ove junake, koji će da ponovi čitavu scenu.

Andra Jevtić
Prvoslav Parezanović

pro et contra

sa studentskih galerija

Antička tragedija sada

GOSTOVANJE NARODNOG POZORIŠTA IZ ATINE

Narodno pozorište iz Atine imalo je od brojnih stranih pozorišnih ansambala koji su u poslednje vreme gostovali u Beogradu možda najteži zadatak. Pored toga što su imali da se susretu sa visokom vrednošću domaćeg teatra i uspehim gostovanjima razmaženom beogradskom publikom, grčki umetnici su, postavljajući sebi za cilj da nam predstavu svoju klasiku, morali da nam približe dela od čijeg nas postanka deli ogroman vremenski period.

To je, grubo rečeno, u dva smisla težak posao. Antička drama ne samo što projektuje unutrašnji svet čoveka čija je psihologija mnogome danas neshvatljiva nego je i namenjena pozorištu koje teško može da je reprodukuje sada. O nekakvoj potpunoj rekonstrukciji ne može biti ni govora. Ako se i negde dešava da se igra na koturnama, teško je zamisliti muškarce u ženskim ulogama, hor koji peva itd. Shvatajući potrebu menjanja, pre no što vidimo modernu pretstavu antičke tragedije pitamo se uvek kakva će to promena biti.

U slučaju antičkih umetnika bio je to realizam. Smatrajući da savremeni gledalac, ne onaj muzejski raspoložen, ne traži u delu koje mu se prikazuje drugo nego prikaz života makako davno prošlog ne interesujući se za duhovne preokupacije pa ni iracionalne sile koje su bile u stanju da gone na delatnost, reditelj Aleksis Minotis trudio se da nam u »Kralju Edipu« i »Hekabi« učini sve zemaljski, običnim, ljudskim.

Dok se takav metod nije mnogo sukobljavao sa delom oštrog posmatrača Evripida, »Kralj Edip« starijeg i religioznim mišljenjem i verovanjima više prošetog Sofokla uveliko se tome opirao. Velika tragedija nesrećnog, sudbinom i višim silama sputanog i izmrcvaljenog Edipa postala je ovako zbir slučajnosti koji gubi mnogo od svog dubljeg značenja. U »Hekabi« gde sudbina ličnosti proizlazi iz njihovog karaktera i stava prema životu bila je zato mnogo jača i bliža pretstavi. Pored izvesne patetike (koja je u »Kralju Edipu« izgleda bila spontana reakcija izvođača na realizam koji komadu nije pristajao) lica, i pored izvesne nužne uveličanosti, bila su, ukoliko tumačena od boljih članova ovog neujednačenog ansabla, stvarno istinito tragično uhvaćena u svom naponu.

Od elemenata autentičnog antičkog pozorišta ostali su izvesni tragovi u dekoru i u shvatanju hora. Ovom poslednjem treba zbog visokog dometa obratiti naročitu pažnju. Pored toga što su po svojoj spoljašnosti i glasovima bili odlično odabrani, članovi hora su, uspehom kombinacijom pojedinačnog govora, horskog recitovanja i unisonog pevanja, prikazali jedno od najboljih rešenja hora u antičkoj tragediji koja se može zamisliti.

Poslednje gostovanje imalo je još i naročit značaj kao susret s renomiranim glumačkim parom Minotis-Paksinu. Minotis se pokazao kao vrsan predstavnik realističke glume koja mnogo polaže na glas i impozantnu pojavu. Njegov Edip, iako stalno ometan rediteljskom koncepcijom Minotisa — reditelja, s vremena, na vreme pokazivao je šta ovaj veliki umetnik može.

Katina Paksinu igrala je nesrećnu trojansku kraljicu samouvereno, sigurno ali na mahove drastično. Njen glas joj omogućava da u scenama surove odluke dostigne najviše domete.

D.

Nenapisana pesma

Na svakom prstu nosim po jedno proleće.
Svako mi proleće procveta novom radošću
iz koje proklasa po jedna rukovet tuge.

Svake mi jeseni sazri po jedno borenje:
nenapisana pesma pod trulom kapom oktobra
postaje nemirna kritica i hajduk noćnog bdenja.

Dragutin Ognjanović

KULTURA i UMETNOST

„VIDICI“: JEDINI KRITERIJUM JE KVALITET

»Vidici« su studentski list za književnost i umetnost i jedini kriterijum pri odabiranju radova je kvalitet. — Rekao mi je Branko Prnjat, Urednik.

Postavio sam još nekoliko pitanja.
Kako zamišljate list u ovoj godini?

»Vidici« u ovoj godini neće se bitno razlikovati od prošlogodišnjih brojeva, tj. neće biti nekog naročnog pomeranja kritičkog i estetskog merila, samo što će se raznovrsnost problematike koju će tretirati u nekoliko proširiti, a time će se, čini nam se, dobiti jedna potpunija, raznobojnija i sadržajnija slika mnogostrukih aktivnosti i stvaralaštva studenata Beogradskog univerziteta.

Kako se čitaju »Vidici«?

Vidici« se vrlo dobro čitaju. Rasturaju se širom zemlje i daleko iza nas je vreme kad su za ovaj list znali gotovo isključivo studenti Filozofskog fakulteta. List je prodro u mnoga udaljena i zabačena sela. Učitelji, prosvetni radnici, učenici, studenti svih mesta ne retko nam se obraćaju sa željom da se pretplate na naš list. Mi to shvatamo pre svega kao obavezu, kao jednu realnu činjenicu. Samo se u jednoj niškoj školi rastura oko sto primeraka našeg lista. List naročito dobro prolazi u ostalim univerzitetskim centrima.

Da li ima novih momenata koji su značajni za izlaženje lista u pogledu saradnje, tehničke opreme, finansijskih sredstava i tako dalje?

»Nekih novih momenata značajnijih za izlaženje lista nema. Tehnički i organizacioni problemi koji prate svaki početak mahom su prebrođeni.

Da li ćemo preko »Vidika« biti obavestavani i o kulturnom životu u drugim univerzitetskim centrima?

»Vidici« za sada neće obavestavati o kulturnom životu u drugim univerzitetskim centrima, jer njihova namena nije informativna. Saradnje je bilo, a nastojaćemo da je i u buduće bude.

Na kojoj osnovi ćete da ostvarujete saradnju?

»Osnov za saradnju već postoji. List će međutim i u buduće posvetiti naročitu pažnju okupljanju novih snaga.

Ponovo sam prelistavao stranice »Vidika«. Često se naiđe na imena starijih pisaca. Pri-

rodno je. O nekim stvarima bolje je da čujemo njih. Pa ipak, ja sada kažem za sebe: voleo bi kad bi »Vidici« bili više studentski. Možda bi sa pravom mogli upitati: koliko je mladih pisaca po prvi put ugledalo svet preko stranica »Vidika«, da li se uvek vodilo

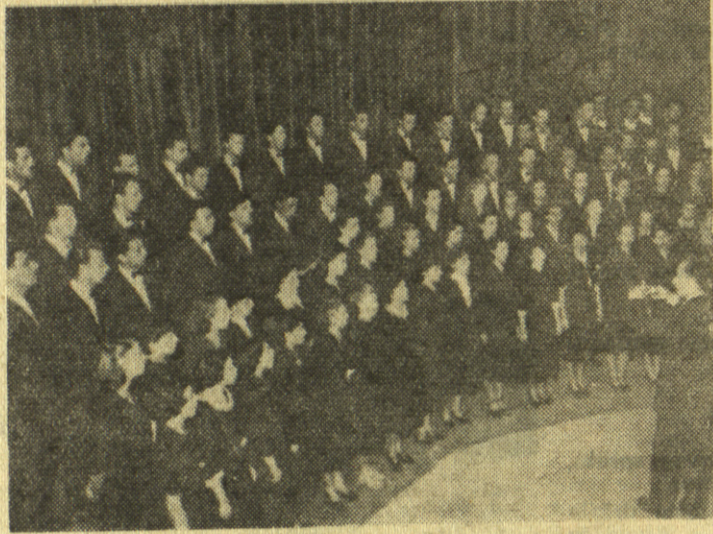
isključivo računa o kvalitetu? Ali svakako pitanja nisu takve prirode da bi jedan čovek mogao dati ceo odgovor. Dok čovek ovako lista stranice ni jednog trenutka ne ostavlja utisak da pred sobom ima list mladih pisaca koji traže, pronalaze i stvaraju. Uostalom

već u sledećem broju pročitamo mišljenja anketiranih, koji će odgovoriti na pitanje: Šta mislite o »Vidicima«.

Kao što je već objavljeno prvi broj će se pojaviti početkom novembra.

D. Vitorović

Još jedna afirmacija akademskog hora KUD-a „Branko Krsmanović“ u Novom Sadu

HOR BRANKA KRSMANOVIĆA

Akademski hor KUD-a »Branko Krsmanović« iz Beograda gostovao je 7 oktobra u Novom Sadu. Hor sa solistima Beogradske opere Biserkom Cvejić, Sofijom Janković, Dušanom Popovićem i Stjepanom Andraševićem uz, sudelovanje Novosadske filharmonije pod dirigentskom palicom dirigenta Beogradske opere Bogdana Babića izveo je svetovni oratorijum »Carmina Burana« od savremenog nemačkog kompozitora Carla Orffa. Ovim koncertom je otvorena koncertna sezona u Novom Sadu.

Afirmacija Akademskog hora u inostranstvu

Akademski hor do sada je imao vrlo lepih uspeha kako u zemlji tako i u inostranstvu. U prošlog koncertnoj sezoni izveo je tri premijerna koncerta na Kolarčevom narodnom univerzitetu koji su imali velikog uspeha, a po ocenama kritike bili su najveće dostignuće horske muzike u prošlog kon-

certnoj sezoni u Beogradu. Na studentskom festivalu u Minhenu, juna 1954 godine, Akademski hor je prema ocenama kritike Zapadnonemačke štampice, ocenjen kao jedan od najboljih. Ali najveći uspeh Akademski hor je postigao na III međunarodnom konkursu amaterskih horova u Arezzu — Italija, u avgustu ove godine, osvojivši sva tri prva mesta u veoma jakoj konkurenciji od 36 horova iz Italije, Austrije, Španije, Francuske, Zapadne Nemačke i Monaka.

Istorija se ponavlja

Izvođenjem »Carmine Burane« u Novom Sadu, Akademski hor je ponovo dokazao svoj veliki umetnički kvalitet. Italijanska štampa je pisala da je publika aplaudirala u Arezzu Akademskom horu sedam ipo minuta. To isto se dogodilo i u Novom Sadu, aplauz je trajao skoro deset minuta. To je bila najveća nagrada Akademskom horu. Posle koncerta mogli su se čuti komentari o

koncertu: »Do sada Novi Sad nije imao prilike da sluša ovakav koncert. Ovaj hor može da se takmiči ma sa kojim horom u Jugoslaviji. Možemo ga ma gde u inostranstvo poslati da nas pretstavlja i da se svuda nadamo velikom uspehu bez ikakve bojazni. Poželjno je da ovaj hor i u buduće gostuje u Novom Sadu« itd.

Verujemo da će ovi uspesi dati još više elana Akademskom horu u njegovom budućem radu.

M. S. V.

UMETNIČKU SLOBODU U SVET!

U »Savremenu« broj 9, Predrag Palavestra (nepravredno nepomenut u napisu K. Ostojića u »Delu«) piše esej o petorici pesnika, oživljavajući na kriežijanski način (dugim rečenicama i slobodnom improvizacijom) uspomene na nekoliko naših znamenitosti rđavog udesa. Podvlačimo veličnu zadatak i, u isto vreme, zadržavajući nonšalantnost mladog kritičara: Esaj o Radu Draincu završava nesvakidašnjom i za filistarske uši nepristojnom pentom »Tako mu se, izgleda, zalomilo.«

Aferim!

Z.

VESTI

U Društvenom klubu studenata tehnike otvorena je izložba reprodukcija francuskih impresionista Sezana i Dega. Društveni klub studenata tehnike ove nedelje počinje sa serijom predavanja o slikarstvu, koja će biti prapraćena izložbom reprodukcija poznatih slikara.

ZAPISI IZ

Voleo bih da zaspim. Tu pre neku noć u kraljevskom dvorcu savetovao sam se sa ministrima za zelenim stolom. Svi su oni imali crne frakove sa belim leptir mašnjama. Držali su sklopljene ruke na stolu i slušali mene. Ja sam držao govor. Lica su im bila ozbiljna, ledena, diplomatska. Znao sam da me ni jedan ne podnosi, ali ipak su me pažljivo slušali. Osećao sam da mnogo manje znam od njih, ali ja sam imao ideju i vlast. Činilo mi se da su se dogovorili da me ostave da činim šta hoću, jer tako i tako neću dugo, a ja sam bio uveren da ću ih pre stati glave. Mislio sam u sebi dok sam držao govor i pipao kragnu moje košulje, da vidim, vidi li se da je pocepana, onog materog, što stalno okreće zlatan prsten oko prsta, kao da se sprema da me ponizi nekom primedbom, treba streljati. Prsten nacionalizovati, jer mu ga je bivši kralj poklonio za naročite zasluge. Narediti to dok se završi sastanak. Trebaju mi ove matore lisice, ne mogu još bez njih, a znam, pustiće me ovako neupućenog da učinim neku kardinalnu grešku pa da se neki od njih dokopa mog položaja. Nema u blizini nigde prijatelja i počinje da me hvata jeza od njihovih crnih cilindera poredanih na čiviluku, na kome ima još

contra

abc

Napred, sam si

Citat: »Sto se tiče samog »Romeo i Julije« stvar nije nimalo komplikovana: citate, kao i uvek, od mnogih naših mudrih drugova kako taj film nije ništa drugo nego vulgarizacija Sekspirove nenađmašne dramske poeme itd. Na drugom mestu čitate, verovatno, od onih naših retkih drugova kojima je, kad je u pitanju film, sve toliko beskrajno jasno da od silne jasnoće ne vide ništa, najmanje sebe, da to što je pravio Kastelani, nije bog-zna šta... (Nin, 9-X-1955 god.).

Posle ovoga, klikćemo: »alal ti pere!« Sad — što svi ostali nemaju barometarsku osetljivost da osete šta valja, a šta ne valja, možda i nije neka prevelika tragedija naše filmske kritike. Postoji bar jedan spučeni drug — i, što je naročito ohrabrujuće, publika ima poverenja u njegov sud (bloksof »Jadran« je redovno pun).

PRETENZIJE MIODRAGA POPOVIĆA

Reč pretenzija do sada je bila isključivo svojina filmskih kritičara. Ali, sve češće se sreće i u književnim recenzijama. Međutim, početak je vrlo loš. Evo kako dva kritičara neodgovorno barataju ovom rečju — zahvalnicom:

Pišući o romanu »Za jatom« od Miodraga Popovića, V.P. (Delo, poslednji broj) tvrdi: »...sasvim retka stranica ovog romana dizajuće u našim očima piševu snagu na visinu njegovih pretenzija«.

O istoj knjizi, K. Ostojić (Nin, 9 oktobar): »Nije to roman velikih pretenzija ni smelih zaleta. Ciljevi M. Popovića su skromni...«

KULTURA i UMETNOST

tužna pesma

Nebo je bilo ko zeleniši

Kojih nema na jesenjem drveću.

Oj zeleni!

Tražio sam je po meni

da prostrem preko mojih stakala,

da bi se još održala.

Grlio sam je nebom

i mojim zamagljenim prozorima

plašio se da gledam po njenim nedrima.

Neki ljudi, deca,

bili su dirnuti.

Kažu da smo pravi brat i sestra.

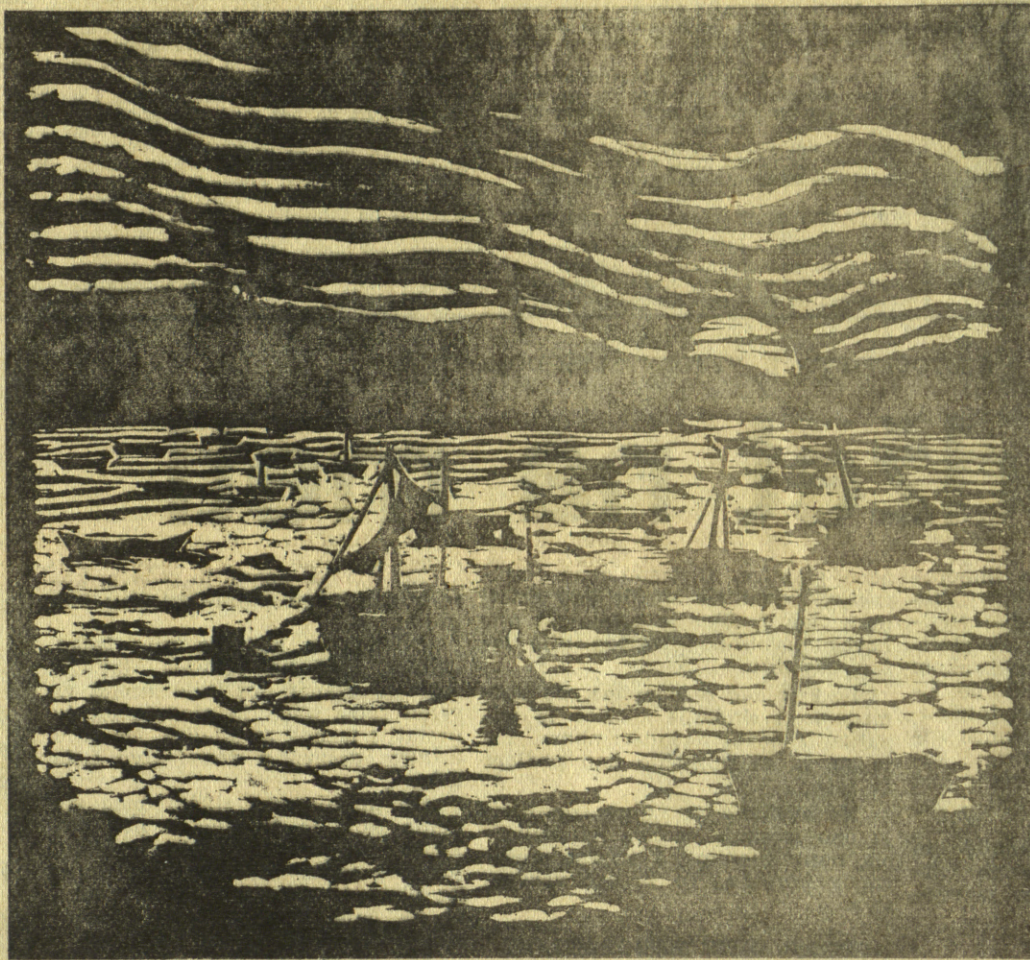
O ljudi, deco,

i ja sam dete,

ali neću se znati više igrati

ako mi ovu igračku pokvarite.

Danilo Vitorović

MOJE SOBE

jedno prazno mesto. To nedostaje moj cilindar. Sad, mislim da pozovem moje ljude, dva naoružana stražara što stoje pred kabinetom i da im naredim da odnesu ove odvratne cilindre, bilo bi neumesno, a ja bih tako želeo da im oduzmem ta buržoaska rekvizita. Dopadljivo osluškujem moj glas koji mi zvuči ponekad vrlo pametno. Oni slušaju. Kroz njihove bele košulje i besprekorna odela naslućujem udobne kuće u kojima stanuju, njihove elegantne žene, i kćerke. Dobro sam se setio, preko kćerki mogu dobiti odanost nekog od ovih buržuja. Ja sam mlad i zgodan, sigurno ću se nekoj dopasti. Nikako nisam mogao da se setim, kako sam ja to došao na čelo ovim prepređenjacima. Neko me je namestio, ali se vara ako misli da će me pobediti. Pred vratima čuo sam svadu. Ministri se međusobno značajno pogledaše. Čujem tuku se sa stražarima. Ja sam se pre znojio, ali ni ministri nisu bili ravnodušni. Tražim pištolj po džepovima ali se prisećam da ga nisam ni imao. Odjednom se otvoriše dvokrilna vrata i kroz njih ulete jedna divna žena. Na grudima joj jedan sinčić a drugog drži za ruku. »Kraljice!« čujem zaprepašćeno uzviknuše ministri i saviše se u blagi naklon. Bio sam uvređen zbog ove poniznosti. Moj autoritet je gubio. Ona je sve rezala prezrivim pogledom, a ja, mada sam želeo da joj se svitim i želeo da joj izadem u susret, dobio sam jedan ironičan pogled koji se odnosio na moju pojavu. Ponašala se drsko kao žena kojoj je muž dovukao u kuću kartastku družinu i napravio nered. Ja i ministri stajismo zabezекnuti. Popela se u gornje prostorije, i dok se pela, naslutio sam ispod njene dugačke haljine božanske oblike njenih bedara. Čuo sam kako gore više i upućuje mi najodvratnije psovke. Zatim, pokupivši neke svoje dragocenosti, na koje sam ja čim sam ovde dospelo bacio oko — pođe prema izlazu. Ministri su još uvek stajali u blagom naklonu. Odjednom se vratila i vrisnula hysterično: »Moj sinčić je dok sam ja gore bila izgubio jednu penkalu koja vredi 2,000,000 dinara. Ko je ukrao, govorite!« »Veličanstvo! Ali veličanstvo«, uzdisali su ministri sa uvredjenim dostojanstvom. Nisam znao da su tako bedne i brbljive kraljice, kao studentske gazdarice. Hteo sam da joj kažem da se u ime revolucionarne vlade udalji iz dvorca, jer ću inače dati da se strelja, ali ona mi u tom momentu pride i zavuče ruku u moj džep. Taj džep mi je bio pocepan, tako da je njeno veličanstvo napipalo golo meso. Ja sam pocrveneo i hteo da joj se izvini, ali ona odmah zatim izvuče iz mog drugog džepa naliv pero od dragog kamena. Stavi mi ga pod nos i pljenu

mi u lice. »Banditi! i ode. Posle toga nikako nisam mogao da dignem pogled na ministre... Srećom probudio sam se.

Opet me česma ključa po mozgu. Moram da ustanem. Vidim iz kuhinje gazdarčinu sobu. Ona u krevetu, žuta i trula kao mumija a kandilo iznad glave škilji. Ja se te žene bojim. Mršava je. Kao avet i ima zle oči. Dok je u kuhinji, jednako sa mrtvacima konverzira. Stara je toliko, da joj ni majka koja je skoro umrla, nije pamtila godine. Posle mamine smrti čuo sam je jedne noći: »Vi ste majčice otišli dragom bogu za anđele, k mome ocu, u ime oca i sina i duha svetoga, amin. Bićete večni anđeli carstva nebeskog. Zovite mene grešnu pod vaše okrilje«. Mene je strah. Ona stalno moli, doziva duhove, boga i bogorodnicu, u ime oca i sina. dođite anđeli nebeski. Ja ne verujem u boga, zašto, ne znam, a ona ga stalno doziva. Ova kuća više liči na manastir. Kad joj je umrla majka strah me je bilo da spavam kod kuće. Čekao sam jedva da je iznesu iz stana. Sreo sam mrtvački sanduk na stepeništu, crni sjajan, stvoren jedino za smrt. Zašto mrtvački sanduk ima tako jezive geometriske oblike i ja ću jedinom morati da umrem...

Voz tutnji kroz noć. Sam sam u kupeu. Prolazimo negde kroz useke Gorskog Kotara. Voz bezumno juri ka primorju. U celom vagonu ja sam. Konduker dođe sa fenjerom pod miškom i traži mi kartu. On je sav krvav i zarastao u brodu. Čudno, ima neverovatno belu košulju i starijsku kravatu od svilu u kojoj su sahranili majku moje gazdarice. »Gde putujemo gospodine« pitam ja. »U pakao« reče iskeživši se a oči mu zasijaše. »Nemoguće«, ne verujem u boga ni u pakao. »Vi tako mislite ali nikad niste bili sigurni«. Zalupio je vrata za sobom tako snažno da se od njihovog treska otvori prozor. Svuda samo magla, ne vidim ništa drugo. Protomio se jauk od piska lokomotive. Zatvorio sam prozor »Dakle u pakao. Koješta, možda se konduker šali.« Izašao sam u hodnik. Nema nikog u vagonu. Pošao sam prema drugim kolima, otvorio vrata, zakloparali su još snažnije točkovi, magla. Pozadi nije bilo više vagona. Potrčao sam na onu stranu gde treba da je lokomotiva ali moj vagon je jurio sam, bez lokomotive. »Konduker!«, viknuo sam zaprepašćen. »Konduker!« Nikoga nema. A vagon bezumno juri. Da iskočim ne pomislijam. Čujem dečji plak u jednom kupeu. Potrčim da vidim, i zalsta, umotano u pelene dete je plakalo sve žešće. »Mili, statki, nemoj da se plašiš«, tešio sam ga. Ono me ozbiljno pogleda i reče u besu: »Ostavi me da plačem«. Pa to je konduker, u beloj košulji, sa mašnom od crne svilu u kojoj je sahranjena majka moje gazdarice. Joj, jauknuo sam prestravljen i pčeo da bežim. Hteo sam da iskočim kroz prozor koji beše zatvoren. Joj nisam definitivno rešio da li to da učinim, kad pride konduker i polupa prozor svojim fenjerom i izbaci me. Padao sam kroz maglu u beskraj... u ime oca i sina i duha svetoga, čuo sam mrmljanje nadamnom. Pogledao sam. Bila je to moja gazdarica. Ja sam ležao u pretsoblju, na staklu provaljenih staklenih vrata.

Vukašin Stanišić

pro et contra

levi rakurs

PURPURNA DOLINA

Mnogo reklamirani engleski film »Purpurna dolina« sa Gregori Pekom i burmanskim glumicom Vin Min Tan u glavnim ulogama spada u onu vrstu filmova koji se lako prave, bez teškoća prodaju i još lakše gledaju.

U njemu je sve unapred određeno i gledalac ni ujednom trenutku neće doći u nedoumicu kako će se film završiti.

Autorima se može zameriti što su, iako je to malo oštro rečeno, zloupotrebili ratne događaje — da bi pružili mogućnost glavnim junacima da prvo nađu sebe pa onda jedno drugo.

Ništa se skoro ne može zameriti savršeno izrađenoj zanatskoj strani režije koja je na mahove uspela da izvuče nekoliko detalja, koji zapravo čine jedinu vrednost ovog filma. To su pre svega scene pada aviona i doživljaji trojice postradalih avijatačara sve do samoubistva jednog od njih.

Naravno ti najuspeliji delovi filma samo su okvir jedne ratno-ljubavno-patriotske drame, koja se malo razlikuje od mnogih sličnih i davno viđenih drama. Ono što najviše odbija u ovom filmu to je apsolutni nedostatak temperamenta kod reditelja. Poslovična engleska hladnokrvnost plus savršen zanat dali su hladni događaj u vreloj Burmi.

zlatni rez

SVET BRANKA OMČIKUSA

Od jedanaestog do dvadeset i petog o. m. u galeriji ULUS-a izlaže svoje radove slikar — amater Branko Omčikus. Ujedno to pretstavlja i njegov prvi samostalni istup pred beogradsku publiku.

Odmah se može zapaziti da slikarstvo Omčikusa poseduje jedno specijalno individualno obeležje kako u pogledu forme obrade radova: kompoziciju, crtežu, valerima, koloritu i tehničkom rukopisu, tako i u idejnom — tematici. Na tom polju prevladuje interesovanje za gradske predele, odnosno, objekte — kuća, drvo — ispričane na njemu svojstven u potpunosti subjektivno doživljen način.

To su najčešće ulja, fasada suncem obasjanih zgrada, transponovana jezikom koji se približuje rečniku geometriskih elemenata apstraktnog slikarstva. Upoređivanjem radova njegovog vremenski no vijek i nešto starijeg perioda može se konstatovati da je to jedna od najsvežijih komponenti njegovog stvaralaštva. Dok svojim ranijim platnima (»Primorski predeo«, 1952) reflektuje veću odanost prema slikanom motivu i tačnosti u crtežu, u poznijim ostvarenjima više insistira na analizi odnosa površina i boja (»Dalmatinski predeo« 1955). Njih stilizovano oblikuje čemu po nekad svesno

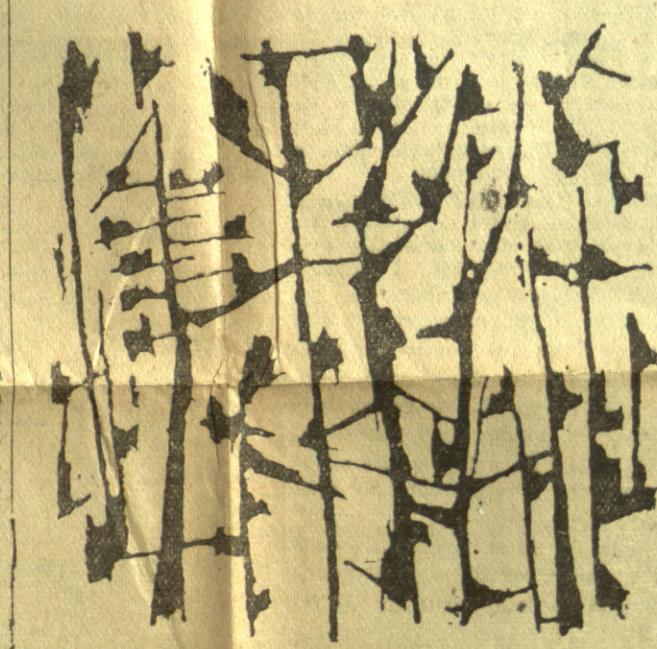
potčinjava i crtež. Tu diferencijaciju u svom radu Omčikus se trudi da udopuni zvonkim sijena-oker žutim koloritom.

Njegovo obeležje stilizovanog crteža se probija u portretima novijeg perioda. »Muški portret«, 1955, svojom postavkom potseća na iskustva francuskog savremenog slikara Bernara Bifija. Portreti starijeg datuma su rađeni čvršćim crtežom i sa više slobode u širokim namazima u glavnom hladnijih boja.

Dva rada tamne game kao da u pogledu kolorita vuku jednu teško uočljivu nit sa tradicijama našeg starog slikarstva, dok se u »Predelu-12« ne može osporiti prisutnost Sezanovskog konstruktivizma. U crtežima olovkom se ogleda suptilnost i prefinjenost poteza kombinovanih sa dopadljivošću jedne meke tehnike. U nekima od njih se, međutim, oseća nedostatak nervnosti i akcenata. Akvareli su bleđunjaviji i siromašniji bojom.

Ova izložba Branka Omčikusa privlači interesantnom slikarskom koncepcijom sa obiljem, u crtežu, naglašenih vertikalna i zvučnim koloritom.

A. Andrej

BRANKO OMČIKUS: Kompozicija

PET KINESKIH STUDENATA: ČZAO CAN LI, SAO IN, SI CI CEN, TAOČZEN HAU I SJI KIN MIN DOPUTOVALI SU PRE NEKOLIKO DANA U BEOGRAD. ONI ĆE U NAŠOJ SKOM UNIVERZITETU ZEMLJI OSTATI 4-5 GODINA I ZA TO VREME STUDI-RATI NA BEOGRADSKOM UNIVERZITETU KNJIZEVNOST I ISTORIJU JUGOSLOVENSkih NARODA.

Na slici: Kineski studenti na Trgu Republike.

KOMENTAR

ČIKA — DAČA?

Pre nekoliko dana vodio se zanimljiv razgovor između dekana fakulteta, profesora Danila Todorovića, i saradnika našeg lista.

— Šta je to sa vašim listom — interesovao se Dekan. Ranije sam ga redovno dobijao, a sada ne mogu da ga nađem.

Naš saradnik je pokušao da mu objasni da se rasturanje lista vrši preko mreže koji organizuju udruženja studenata, da ona uvek ne funkcioniše najbolje itd.

— Znae šta — predložio je Dekan — ako studenti to ne mogu, da kažem ja našem poslužitelju, čika Dači, da on primi rasturanje lista. Ima nas tridesetak profesora, svi bismo list uzeli...

Mi se zahvaljujemo Dekanu na ponudi i na laskavim rečima. Tu ponudu ćemo, kao i sve ostale, prihvatiti. Međutim, zaista je — najblaže rečeno — čudnovato da na Sumarskom fakultetu Dekan želi da organizuje rasturanje lista, a ne Udruženje studenata.

Već su izašla dva broja lista u ovoj školskoj godini, a niko iz Udruženja studenata šumarstva nije poslao da podigne list. A Sumarski fakultet nije jedini...

Redakcija je, naravno, daleko od pomisli da list natura nekome ko ga neće. Smatramo da to listu nije ni potrebno. Ali tkođe smatramo da ima veliki broj studenata koji bi želeli da uzimaju list i kojima udruženja studenata to treba da omoguće.

Jer ipak, valja priznati, nema smisla da studentski list u udruženjima studenata rasturaju — čika Dače!

V.

Ilustracija Mome Markovića

POTSETNIK ZA STUDENTE PRVE GODINE

Razmislite pre nego što pošanete šampion

Vi možete otići u „Zvezdu“ ili u „Partizan“ — i postanete as. To je veoma prijatno. Može da vam se desi da uopšte ne silazite sa stubaca sportske štampe. Jedan od najpoznatijih asova koji je to postao baš kao student jeste Đoka Kojović. Došao je iz Sarajeva posle prve godine studija. Pokušao je da igra odbojku, nije im bio potreban. Otkrili su ga košarkaši „Crvene zvezde“ kao idealno taktičko oružje. Visoki (201) student medicine dve godine je bio veoma popularan u beogradskim i jugoslovenskim sportskim krugovima. Videli ste ga i u žurnalu broj 42 u ekipi velike „Zvezde“ sa 10 zvezdica, deseterostrukog prvaka države.

Nedavno je odlučio da ostavi košarku, kojoj ima da zahvali što je postao svetski putnik. Iako je prijatno otići časom do Rio De Zaneira, egzotičnog grada sa opasnom morskoplozom Kapokabanom — ipak kvalitetni sport traži od vas suviše mnogo vremena.

Nije po sredi vreme provedeno na treningu. Dovoljno je da trenirate po savremenim sportskim metodama makar samo 2 sata dnevno, pa da vam tobože ostane 22 (dvadeset i dva) sata za život i studiranje. Ipak, čitavo to vreme što vam je ostalo na raspoloženju nećete moći da iskoristite racionalno. Uskoro ćete morati da spavate najmanje po devet i po sati, što je medicinski preporučljivo sportistima. Ne znam da li znate za mladog australijskog kralistu, on vam spava po 14 sati dnevno. Vreme koje budete ostavili za učenje biće ipak zamašno, ali vaša radna sposobnost neobično će se smanjiti. Neće se ona smanjiti možda zbog toga što sport razara intelektualnu moć delujućim dementno nego zbog emotivne vezanosti za njega koja će vas odvratiti od željene koncentrisanosti na nauku.

ISPITAJTE SEBE DALI STE TALENAT

Vaš iskusni vodič smatrao je za potrebno da vas opomene na odricanja sa kojima morate računati. Sem toga, nije na odmet da vam se kaže još jedna stvar

koja nije sasvim potvrđena. O njoj se još uvek i diskutuje:

Sport je toliko napredovao, da vi danas ako sanjate o apsolutnom uspehu, morate posedovati izvesne fiziološke kvalitete, što je nekada nazivano izmišljotinom o talentu. Ti kvaliteti ne svode se na mišićnu snagu, već i na refleks, sposobnost koordinacije, a stižu se nesumljivo još u detinjstvu. Ne kažemo vam da nećete moći steći refleks, ali imaćete konkurenciju onih koji su se kao deca verali po krovovima i trčali za tramvajem. Može se sa sigurnošću tvrditi da će ovi već spomenuti pre vas postići uspeh.

ČIME SE STUDENTKINJE SMEJU BAVITI

Studentkinjama možemo da spomenemo da je pre tri godine među stručnjacima vodena anketa i da je većina učesnica bila mišljenja da žene ne treba da se bave sportovima snage. Dužni smo da vam nagovestimo da je jedan učesnik anketе rekao: „Žene se mogu baviti svim sportovima u svako vreme.“ Bio je to lekar koji je govorio na osnovu svojih bioloških istraživanja. Pošćemo vas na nalaze sovjetskih autora da žene daleko manje pate od bruha nego muškarci. Pre 6 godina je jedan naš autor na osnovu ove statistički dokazane činjenice tvrdio da bi se žene mogle baviti i dizanjem tegova.

Ako hoćete da se bavite sportom radi zdravlja, znajte da postoji 20 sportskih klubova kojima je jedina namena da se pobrinu o vašem sportskom duhu, o vašoj mladalačkoj želji za takmičenjem i o vašoj nameri da bez mnogo napora postanete zdravi i izdržljivi kao čelik. Da bi ste znali koji su to klubovi, nabrojamo vam ih: „Ekonomiste“, „EIK“, „Električare“, „Medicinare“, „Pedagoške“, „Technologe“, „Gradevinare“, „Studentski grad“, „Mladost“ na Filozofskom fakultetu „Voždovace“, „Rudar“, „Veterinare“, „Studente (Zemun)“, „Sumare“, „Mašinare“, „Pravnike“, „Stomatologe“, „Farmaceute“, „Arhitektonare“ i „SASK“ (na Prirodno-matematičkom fakultetu).

Pošto se zna da studenti prve godine vrlo teško pcosse razdvojenost od svojih drugih gimnastičkih drugova, to vi možete da se ušete u bilo koji od ovih 20 studentskih klubova.

Tereni ovih klubova nalaze se u gradu za sad se bave fudbalom, košarkom, odbojkom, malim i velikim teniskim teniskom i još ne svatletikom. Ove godine takmičenja su na nivou kvalifikacija, a iduće godine stvoće se, naročito u veoma omiljenom fudbalu, sistem liga takmičenja.

Ako slučajno žele da samni nezavisno od klubova raditena svom sportskom uzzidanju, najbolje je da odete na časove u IFK (bivši DIF).

TREBA OŠETITI

Kad ste već u Beogradu nemojte zaboraviti da odete na stadion „Partizana“. Taj kolos čelika, betona i zelene trave bio je svedok naših elikih fudbalskih pobeda nad Engleskom i Nemačkom (1:0, 3:1). Na njegovoj stazi postavljani su svetski rekordi na 10, 5000 metara, u kladivu i na 800 metara za žene.

Na Tašmajdanu ćete biti ugrađen u stari kamenolom stadion na kome su se 1954 godine, baš za vreme junskih ispita, vodile borbe najboljih evropskih košarkašica. Dok je za vreme leta ovaj stadion užareni kotao navija i sportista, uskoro će po njegovoj čenoj ploči da se uhvati led (Zato ne zaboravite svoje klizaljke).

Od ostalih sportskih centara posetite najpre Jezgro jugoslovenske košarke među starim kalemezdanskim dinama. Idite što pre, jer će ti tereni biti uskoro iseljeni.

ŠTETOČINSTVO U STUDENTSKIM DOMOVIMA

Budžet na meti

Racionalnost — to je imperativ našeg vremena, a aljkavi štetočinski odnosi prema materijalnim dobrima graniče se sa zločinom. Ovo treba da je jasno svakom čoveku, tom elementu, složene životne mašine, a posebice intelektualcu ili onome koji će danas sutra to postići. Ako razmotrimo kako u ovom pogledu stoji stvar kod naših studenata, možemo biti u najmanju ruku nezadovoljni. Kako, zašto — to nam je zadatak da ovom prilikom pogledamo na jednom nizu slučajeva koji su za svaku osudu.

STRUJA JE NA METI

Struja je, izgleda, najviše na udaru štetočinske ruke. Kako čovek da nazove postupak one studentkinje u „V eri Blagojević“ koja, vrativši se uveče u dom, pali sve sijalice koje su na putu do njene sobe i ostavi ih da gore cele noći. Ili onaj slučaj kada dve kolegice uče na dva kraja velike učionice u „Gajretu“ upalivši istovremeno dve velike fluorescentne svetiljke. No svakako je najdrašćiji slučaj kad je ostavljena električna pegla da progori sto. Posledice su mogle biti nedogledne.

REVIJA GLUMICA PO ZIDOVIMA

Manija lepljenja isečaka iz novina i časopisa po zidovima zahvatila je sve studentske domove. Zidovi su bili formalno prepravljani tim fotografijama često pornografskog karaktera. Neko se nije ustručavao da i po 10 puta zabija ekser u zid da bi obesio sliku kakve obna

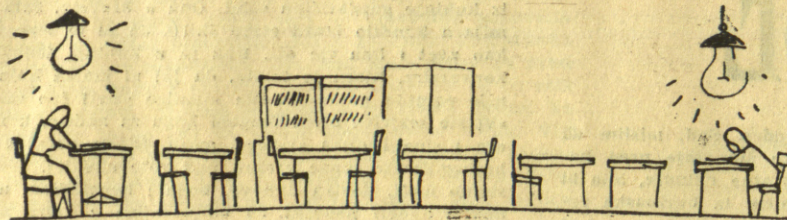
žene glumice. U trenucima inspiracije, zidovi su služili kao crtači materijal. Koliko je ostalo od njihovog prvobitnog izgleda nije teško pogoditi.

Kad je reč o zidovima, da spomenemo i skidanje pločica iz kupatila u domu „14 decembar“, koje su zatim poslužile kao podloge za rešo.

No svakako je najnerazumljivije ono isecanje sedišta na stolicama napravljenim od tvrdog presovanog kartona. To je već varvarstvo.

»SPORT« NIJE ZABORAVLJEN

Sportski duh se oseća i po studentskim sobama. Kad se tako skupe njih 4-5 počine takmiče-

nje. Nađe se nekoliko noževa, u njihovom nedostatku i oštrih viljušaka, kao meta će poslužiti krugovi nacrtani na glatko obojenim vratima i jato oštrih predmeta poleti svojoj meti vratima. Koliko će dugo takva vrata moći da odgovaraju svojoj nameni — veliko je pitanje.

Vrši se kontrola upotrebe rešoa. U jednoj sobi ova stvarčica je baš zagrejana. Treba se brzo snaći, — i za tren oka urejani rešo nalazi okrilje u čebetu. Posledice su sasvim jasne.

Inače, čebe je omiljeno sredstvo za brzo čišćenje cipela. To isto čebe će doveće da posluži kao pokrivač. Ali ko još i na to da misli.

I JOŠ O MNOGO ČEMU

Na vratima oko kvake obično se nalaze ploče od celuloida ili neke druge plastične materije. Međutim, nekom domcu se učinilo da je to nepotrebno i da je celuloidna ploča mnogo bolje iskorišćena ako od nje napravi fižbanje. Kako bilo da bilo, u glavnom ova zaštita na vratima je napustila svoje prvobitno mesto i našla se u kragni košulje.

No ima još nemilih pojava, koje bi čak mogli okarakterisati i kao kradu.

Sijalicu iz hodnika nije teško skinuti, rezu na vratima takode. Ako se stanar još nije uselio u svoju sobu, onda je moguće da će nestati i fasung za sijalicu, što se u ostalom dešava u domu „Ivo Lola Ribar“.

Da navedemo i slučaj onog studenta koji je tresnuo o pod raskisku čašicu u domskom bifeu, jer mu nešto nije bilo po volji. Za plaćanje učine štete nije hteo ni da čuje. O razbijenim prozorskim oknima da i ne govorimo.

Eto to je nekoliko, na preskok uzetih primera, možda ne najkarakterističnijih ali koji mogu dati kakvu — takvu sliku o nebrizi i

(Snimio Sava Andelković)

prema domskom inventaru. To iznosimo sada posle useljavanja novih stanara u renovirane i uređene domove, na koje prosečno po 5-6 miliona dinara. Nije suvišno da još jednom osudimo onu pasivnost prema štetočinama, koja je takvog karaktera kao da se radi o sredstvima koje treba uništiti.

Milan Popović.

INDEX

PREPRAVILA KRVNU SLIKU

U razgovoru sa upravnikom studentske poliklinike saznali smo za jedan nemio slučaj. Lev Višnja, student stomatologije, želela je da provede odmor u studentskom oporavilištu na Avali. Međutim nije ispunjavala uslove. Da bi ipak došla do Avale poslužila se nedozvoljivim sredstvima. Prepravila je broj crvenih krvnih zrnaca od 4020000 na 3020000. Na njenu žalost 80% hemo-

globina bio je dovoljan razlog za sumnju. Lev Višnja je ostala u Beogradu, a njen slučaj će verovatno biti predat sudu.

S. R.

— MORAL —

To nije usamljen slučaj. »Upitnik« u junu je popunjen. Kod pitanja »kada diplomira« studentkinja filozofskog fakulteta Smilja Medaković je napisala: »u junu«. Međutim, Smilja je već bila diplomirala u februaru i, prema tome, već šest meseci primala stipendiju od Saveta za prosvetu Srbije kao diplomirani student. Zaista nemila slika pomanjkanja morala.

PRED MEĐUNARODNE SUSRETE FUTBALSKE REPREZENTACIJE JUGOSLAVIJE

LIČNO-VERUJEM U PUN USPEH

Specijalno za „Student“ piše: Ljuba Lovric

Prater — poprište velike borbe

Futbalska sezona je u punom jeku. Razbuktala se borba za bodove, za dve nedelje igraju se polufinalne utakmice za pehar Predsednika Tita, reprezentativci se još nisu odmorili od borbi u Dublinu i Mančesteru, a već ih očekuju još teži i značajniji okršaji — sa Austrijom i Francuskom. A to su susreti koji će biti u centru pažnje ljubitelja fudbala čitave Evrope.

Susret u Beču najvažniji

Iako su mišljenja različitna o tome koji je susret važniji — onaj u Beču ili onaj u Parizu — po mom mišljenju utakmica u Parizu zaostaje za borbom s fudbalerima Austrije.

Pre svega, Austrija uživa daleko veći renome nego Francuska, a ošim toga zvanično je treća na svetu. To mesto osvojila je u Svajcarskoj pobedom u poslednjoj, odlučnoj borbi sa reprezentacijom Urugvaja 3:1. Najzad, pored Jugoslavije u takmičenju za „Kup dr. Jozefa Gera“ učestvuju Austrija, Mađarska, Italija, Čehoslovačka i Svajcarska, a susret u Beču igra se baš u okviru ovog Kupa. Radi se, dakle, o bodovima, o plasmanu u ovom velikom međunarodnom takmičenju. I već samo zbog toga ovaj susret dolazi na prvo mesto.

Daleko smo od toga da potcenjujemo Francuski fudbal i značaj borbe u Parizu 11. novembra. Francuska reprezentacija je za poslednjih godinu dana postigla niz značajnih uspeha. Znamo snagu Francuza i poštujemo ih. Ali, činjenica je da su oni znatno niže od nas na Evropskoj i svetskoj rang listi. Utakmica u Parizu zbog toga se niukom slučajju ne može predstaviti kao odmeravanje snaga, koje treba da pokaže ko je bolji, čiji fudbal zaslužuje više mesto. Odnos snaga i ukupan bilans i klubskih susreta i pobeda naše i njihove reprezentacije u velikom broju susreta za ovih proteklih deset godina najrečitije su činjenice u prilog ovog tvrdnj.

Zbog svega toga, iako je i susret u Parizu značajan za ugled i renome našeg fudbala „susret godine“ je za naš borba u Prateru.

Sesti susret s Austrijom

Utakmica koja se igra 30. oktobra u Beču, je šesti susret naše i Austriske reprezentacije. Pivi put smo se sreli na zelenom polju 10. februara 1924. godine u Zagrebu. Naš fudbal je bio tek u povoju i Austrijanci su odredili B tim, koji nas je pobedio sa 4:1.

Na prvi susret A reprezentacija valjalo je čekati punih 25 godina. Igrali smo u Beogradu 13. novembra 1949. godine. U to vreme naš fudbal počeo je da se probija prema vrhu. Njegova vrednost nije se više mogla meriti predratnim aršnom. I Austrijanci su nam došli u goste u punom sjaju, sa svim kanonama — Zemanom, Hapelom, Ocvirkom, Hanapijem, Stojaspalom. Igrali su odlično. Pobedili su sa 5:2. Ovom porazu smo i sami doprineli — nismo u odlučnim trenucima iskoristili dva jedanašterca.

Treći susret završio se najvećom katastrofom naše futbalske reprezentacije posle rata: u Beču smo izgubili 8. oktobra 1950. godine sa 7:2.

Pekao nas je taj poraz. Pune dve godine. Jedva smo čekali renome. Jer, taj rezultat nije ni daleka bio realan odnos snaga. Zar nisu naši klubovi „Crvena Zvezda, Partizan, Hajduk, Dinamo“ pobedivali najbolje Austriske klubove Austriju i Rapid usred Beča, klubove koji daju po 5-6 reprezentativaca! Skrgutali smo zabrinuti.

Najzad, najzad — dočekali smo taj dan, 21. septembar 1952. godine. Tog dana na stadionu JNA

nije bilo Bečkog valcera. Na protiv pocupkivali su Bečki majstori po našoj nacionalnoj muzici. Itakako su pocupkivali. I izgubili sa 4:2. Mogli su da budu zadovoljni, pomalo da zahvale i greškama Beare, što su smanjili od 3:0 na 3:2 i izbegli katastrofu.

Ta pobjeda nije bila slučajna. Pokazalo se to i dve godine kasnije u Beču. Prater, taj divni stadion, podrtavao je pod silovitim naletima ših reprezentativaca. Ipak, utakmica se završila nerešeno. Samo, na Prateru je ostala senka — Austrijanci su izjednačili na 2:2 rukom.

Bez potcenjivanja

Pre kratkog vremena Austrijanci su, takođe u borbi za „Kup dr. Jozefa Gera“, pretrpeli visok poraz u Budimpešti od Mađarske 6:1. Razgovarao sam sa članovima futbalskog saveza Jugoslavije koji su bili u Budimpešti i posmatrali ovu utakmicu:

— Austrijanci su svakako slabije igrali nego što inače mogu, ali to nije razlog za ovakav poraz — rekli su mi Kosta Pop i član Upravnog odbora FSJ i Milorad Lišanin, Generalni sekretar FSJ, — već pre svega izvanredna igra Mađara, koji su dali jednu od svojih najboljih partija.

Ne treba očekivati da ćemo u Beču lako pobediti. Ne smemo potceniti Austrijance. Na svom terenu su gotovo nepobedivi. Pre dva meseca igrali su Mađari u Prateru i morali su se zadovoljiti sa 2:2. Najzad, pobjeda nad Jugoslavijom odbacila bi mučan utisak posle „šestice“ u Budimpešti.

Biće to, nesumljivo, ozbiljna borba, u kojoj moramo uložiti sve snage. Kod njih se vrši smena. Previranje. I kod nas mlada generacija sменяuje stare asove. I dobro je što je tako. Naš tim još nema snagu olimpijskog, ali je na najboljem putu. Koliko se u tome postiglo pokazao i borba u Beču.

Osim glavnog susreta, istog dana sastaćemo se sa Austrijom još na dva fronta — u Jugoslaviji igraju „B“ tim i mlada reprezentacija. Prema tome 30. oktobra je dan punog odmeravanja snaga našeg i Austriskog fudbala. Lično — verujem u pun uspeh. Videćemo.

S Francuzima bolji bilans

Nepune dve nedelje posle susreta u Beču naša reprezentacija odlazi u Pariz. To će biti 11 utakmica s reprezentacijom Francuske

Pre rata igrali smo pet puta. Evo rezultata: 1:4 u Parizu (1928 g.), 3:1 u Parizu (1929 g.), 2:1 u Beogradu (1932 g.), 1:2 u Parizu (1934 g.) i 0:1 u Parizu (1936 g.).

Posle oslobođenja Francuze smo pobedili dva puta — u Firenci u odlučnoj utakmici za svetsko prvenstvo 1949. godine sa 3:2 i pre dve godine u Zagrebu sa 3:1. Igrali smo po jednu utakmicu nerešeno u Beogradu i Parizu 1:1, a izgubili smo sa 2:1 u Parizu 1951. godine. Prema tome bilans je povoljniji za našu reprezentaciju.

Zeleli bismo da u Parizu izvojimo pobjedu. I to ujedljivo. Ne samo zbog našeg ugleda, već zato da jednom i Francuskim stručnjacima pokažemo da su u zabludi kad smatraju da su ne samo bolji od nas, već da smo mi prilično ispod njih.

Ja sam, kao i za susret u Beču, optimista. Verujem u naše fudbalere, u njihov uspeh, jer znam i njihovu vrednost i vrednost Francuske reprezentacije.

Ljuba LOVRIC

Problemi najboljeg studentskog sportskog društva

Razgovori, vođeni o problemima sportskog života u Beogradu, kao po pravilu, počinju razgovorom o sportskim salama. Tačnije o njihovom značaju i malobrojnosti. Jedna od tih, važnih i na „prste izbrojanih“ je sala studentskog sportskog društva „Novi Beograd“.

„Svojom inicijativom i svojim snagama smo od zapuštenog restoranskog magacina napravili salu u kojoj se održavaju najraznovrsnije sportske priredbe i naših najkvalitetnijih ekipa. Sto je još važnije zahvaljujući toj sali stvorili smo najbolje studentsko sportsko društvo u Beogradu a nedavno nagrada Saveza sportova Beograda to potvrđuje.“

Drug Blagoje Manasijević, upravnik studentskog grada iznedrio me je ljubaznošću svojih odgovora na moja pitanja. I ne samo time. Nešto kasnije sa još dvojicom drugova, članova uprave njihovog sportskog društva, posetio je našu redakciju gde smo produžili započeti razgovor.

Verovatno da je entuzijazam s kojim ti ljudi pričaju o svojim perspektivama stvorio pred mojim očima sliku crvenih površina budućih sportskih terena, tamo gde ispod njihovih ispruženih prstiju stoje prazne površine opkoljene

zeleno obojenim crtežima aleja na urbanističkom planu njihovog grada koji su doneli sobom. I kad smo govorili o perspektivama najčešće se navraćalo na salu.

„Zamislite salu dimenzija 100 X 30 X 9 sa spravama i kancelarijama, garderobama, kupatilima — oduševljavajući se priča mi jedan od njih, inače poznati „Partizanov“ bacač Maksimović. „Zato potrebna volja i rad za nas nisu teškoće. Jer mi čak i zgradu za to imamo. Završavanjem zgrade novopodignutog restorana, probili bi zidove i spojili sadašnju restoransku salu s našom sportskom, ali... mi smo slabi i za najmanje važne novčane izdatke oko preuređivanja.“

Razumeo sam „snove“ svojih sa govornika. Studentski grad ima sve izgleda da uskoro postane centar sveopšte aktivnosti studenata Beogradskog univerziteta, pa i sportske. Stvaranje jednog takvog sportskog objekta značilo bi...

Kao i uvek pominjanje novca skreće tok razgovora. Tako smo i mi postepeno napustili perspektive i razgovor je nastavljen rečenicama u kojima je sve više bilo glagolskih oblika vremena sadašnjeg.

Sportska sala na Novom Beogradu kakvu je danas imaju, pored svih svojih kvaliteta ima velikih nedostataka: pod joj je naprimer betonski. Mogućnost za njeno parkiranje je poglavito za sebe. Ona je već trabalo da bude pokrivena porkeom, jer je STV Parizan ove godine preko Univerzitetskog odbora SS obećao novčana sredstva za to na kraju ove školske godine. I kad su drugovi bili oslobođeni preuzetosti koje juli donosi svakoj univerzitetskoj instituciji, kad su hteli početi s parkiranjem sale — novca nije bilo.

„Zakasnili ste, utrošen je odgovorili su „darodavci.“

Ta „parketska“ je jedna od mnogih „tužnih“ priča drugova sa Novog Beograda. Ne možemo nabrajati sve njihove priče, jer ih je mnogo, jer su njihovi uslovi za rad preteški. Navešću samo još jednu njihovu priču o revizitima koju sam ja nazvao „greh“. Svih 8 njihovih sekcija su ne samo kvalitetne već i masovne. Revizita skoro uopšte nemaju. Tako, naprimer, na treninge košarkaške sekcije dođe po 100 ljudi a oni imaju samo 2 lopte, par patika, par majica...

„Greh je ne omogućiti ljudima ono na šta imaju pravo“ kaže drug Manasijević.

Greh je složio sam se sa njim, greh zbog mladosti. Ali ne samo greh već i šteta: za kvalitet našeg sporta, za unutrašnjost u koju će danas sutra ti ljudi da odu.

Možda je razgovor sa drugovima s Novog Beograda došao u pravo vreme. U vreme kada im treba pomoći, a oni koji su za to dužni, i koji to mogu, ne čine preuzeti višemesečnim diskusijama o akutnom problemu fizičkog vaspitanja univerzitetske omladine.

V. T. M.

UPIS NOVIH GLANOVA

Društvo za telesno vaspitanje „Partizan“ — Beograd V, koje u svoje redove okuplja uglavnom studentsku omladinu Beogradskog Univerziteta, prima nove članove ponedeljom i utorkom od 17-20 časova. Redovni časovi održavaju se ponedeljom i četvrtkom za ženske kategorije, a utorkom i petkom za muške kategorije.

Društvene prostorije nalaze se u Lazarevićevoj 4. (Kod hotela „EXCELZIOR“.)

KULT TELA ILI KULTURA TELA

Negovati svoje telo znači potsecati neodoljivo na davno poginulog mladića po ime nu Narcis. Ovaj dični mladić toliko se nadnosio nad izvor ljubeci sebe sama da je od tuge i samoželjnosti porinuo u izvor.

Zli jezici kažu da je on sa mo silno voleo vodu, ali to je, čini se, ista ta legenda u verziji saveza trezvenjaka.

Biti ironičan prema tužnom herojskom mitu, nije baš mnogo simpatično.

Ali zanimljivi nazori o sportu koji prevladavaju kod nas, a naročito među studentima, mogli bi snažno izazivati asocijacije na mit o Narcisu.

Né bi se moglo reći da se zamisao o sportu kao kultu tela ogleda u sportskoj akciji. Naprotiv — ogleda se u neaktivnosti. Jedna gomila studenata svakog večera se umorno protegli sa rečima:

„Od sutra počinjem da radim gimnastiku“ ili „moram ići da dižem tegove“. „e sad, kad položim ovaj ispit, doneću od kuće patike, pa ću svakog dana po petnaest minuta trčati.“

U tim jadovitim rečima krije se sasvim korektan stav prema sportu kao sredstvu podizanja telesne kulture. Ali uprkos činjenici što je bavljeno sportom skoro neizbežno u svim trenucima u kojima se javlja u čoveku osećanje neprikladnosti novoj sredini (studenti prve godine). Ipak još uvek gomila studenata ostaje samo na rečima.

Zašto? Evo odgovora. Nezavisno od razumnog izricanja rečenica u kojima se sport shvata kao sredstvo, svi mi u sebi shvatamo sport kao cilj. Svi mi negujemo kult tela potsetivši na čudnog mladića nad izvorom.

Krajnje je vreme da se sistematski pride razbijanju tog kulta rekorderstva, tog odlaska u ekstrem.

A svako odlaganje onog dana koji će označiti početak pojačanog bavljenja pokretom, znak je intimne vere u telesno negovanje.

Otuda ona čudna pojava: pravi centri sportske aktivnosti na Univerzitetu nalaze se u jezgri diskutanata.

Kult se preživljava u razgranat, polemike dostojan splet ideja, a POSLEDNJA ideja koja poniče iz tog spleta, jeste že lja da se bavi sportom. Tako dolazimo do paradoksa: kvalitetni sport postaje kočnica sportske aktivnosti. Nije li možda došlo vreme da se stvori minijturni sport nasuprot sportu nadljudi, obožavalaca tela...?

Sve ovo mnogo liči na propagandu za STV, ali ne znači da je STV studentski ideal. Idealan bi bio popularno razrađen sistem takmičenja. Kažu da Sportski odbor na Univerzitetu radi na tome. A dok ideal ne bude ostvaren, najživiji centri sporta na Univerzitetu biće grupice razgovarača, koje često govore o sportu sa takvom jednom usrdnošću i žarom da dolaze do granice komičnog.

R.

ZA SVETSKOM ATLETIKOM...

U ovoj sezoni postavljeno je 11 svetskih i osam jugoslovenskih rekorda. Upoređujući sledeće dve tablice možemo videti da su granice svetskih rekorda mnogo više pomerene nego što su novi jugoslovenski rekordi poboljšani u odnosu na stare.

Svetski rekordi postavljani u 1955-oj godini:

400 m. 45,4 — Džons, SAD
800 m. 1.45,7 — Mens, Belgija
1000 m. 2.19,0 — Bojsen, Norveška

1500 m. 3.40,8 — Iharoš, Mađarska, Tabori, Mađarska i Nilzen, Danska

3000 m. 7.56,6 — Iharoš, Mađarska

2000 m. 5.02,2 — Rožaveldi, Mađarska

5000 m. 13.46,8 — Kuc, SSSR

Kladivo 64,52 — Krivonosov, SSSR

i troskok 16,56 — Da Silva, Brazilija.

Nije isključeno da se do kraja novembra ne pojavi još koji novi svetski rekord. Planovi treninga su pripremljeni tako da atletičari budu u dobroj formi u novembru mesecu, pošto se u to vreme održava Olimpijada iduće godine.

Zato će se krajem oktobra i tokom novembra ove godine održati niz internacionalnih mitinga i takmičenja. Mađarski i Engleski atletičari učestvovali su na internacionalnim mitinzima u Melburnu i Sidneju, a Rusi će svoje prvenstvo održati tek od 19-25 novembra u Tbilisiju. Sve u svemu — velike pripreme za Melburn.

Jugoslovenski rekordi postavljani u 1955-oj godini:

200 m. 21,7 Lorange, trčao 4 maja u Celju

800 m. 1.49,9 — Radlišić, 19 septembra u Beogradu

1500 m. 3.45,8 — Mugoša, 3 oktobra u Bukureštu

3000 m. 8.12,2 — Mugoša, 16 oktobra u Beogradu

5000 m. 14.16,4 — Stritof, 30 juna u Osiu

400 m. prepone 54,3 — Puc, 11 septembra u Celju

vis 203 — Marjanović, 25 juna u Augsburgu

kladivo 59,69 — Gubijan, 14 avgusta u Istambulu.

STA CE BITI U TBILISIJU?
Vladimir Kuc

Naši atletičari u toku ove sezone postavili su, dakle, osam jugoslovenskih rekorda. Ovo je prilično ohrabrujuće i trebalo bi da znači da se krenulo napred.

Ili tačnije, da je stajni uspon dalje održan. Ipak, mali je broj naših atletičara koji bi zauzeli neko značajnije mesto na evropskoj ranglisti. Jedino Lorange i Marjanović, a njima se unekoliko pridružuju Stritof i Gubijan. Mlade snage osvežavaju redove u našoj vrhunskoj atletici, ali još ne znače mnogo u evropskoj konkurenciji.

Ljubomir KUZMANOVIĆ

KAKO SAM UŠTEDEO DVA DINARA

Udem u pekaru i pokažem prodavačici jedno veće parče hleba. Kažem:

— Izmerite.

Ona meri.

— Deset dinara molim.

Meni se to učini mnogo pa joj predložim da ga prepolovi. Ona odmerava parče i seče ga na pola.

— Šest dinara.

— E, dajte mi ono drugo za četiri.

PECALJKA

— E da hoće neki Banaćin da se upeca.

KURS MEDUNARODNOG JEZIKA ESPERANTO

U prošlom broju Redakcija našeg lista obavestila je čitaoce da više nije u mogućnosti da objavljuje kurs esperanta, pošto štamparija u kojoj se štampa list ne raspolaže specijalnim slovima esperantske azbuke.

Međutim, beogradsko Udruženje esperantista izvestilo nas je da postoji izvesna mogućnost da se tečaj priprema u specijalnoj štampariji i ustupi našem listu na upotrebu.

Čitaoci će biti na vreme obavesteni kada će kurs esperanta početi da izlazi u našem listu.

Redakcija

MODA

I
Haljina od jednobojnog i tankog štofa za popodneve i večernje izlaske.

II
Kostim od tvída koji se može nositi od rane do kasne jeseni. Kaputić se nigde ne zakopčava, već od okovratnika pa nadole se lagano zaokružava. Dva urezana džepa su, takođe, malo zaokružena.

OMNIBUS REPORTAŽA

Oktobarska buncanja

I

Amfiteatar V

Pismeni ispit iz krivičnog prava bio je zakazan za 8.

Pošto je sačekao i poslednjeg studenta da sedne, profesor je još dugo gledao kroz prozor ne mičući se. Asistenti su, bez ikakvog vidnog razloga, popreko gledali studente koji su se nevino zabavljali. Optimisti su galamili, Pesimisti su čitali novine.

Tek negde blizu 9 sati, profesorov glas poremeti ravnotežu. Počeo je da diktira zadatak.

Reč je bila o grđno negativnom tipu. Ignjatiju Ignjatijeviću, koji je potegao pa počinio neka silna krivična dela. Nekog je ubio iz puške nekog promašio iz iste te puške; nekog izvredao na mrtvo ime (valjda psujući), a nekog samo pokrao.

Sad je na kandidatima ostalo da sva ta nedela klasifikuju, i što je još gore da obrazlože tu svoju klasifikaciju. To ih je, naravno, bacilo u veliku brigu. Profesor je izašao prepustivši žandarisanje asistentima. Pismeni ispit je krenuo uobičajenim tokom. Asistenti su vršili prolazima između redova, čas preteći, čas preklinjući da se ne prepisuje. Ništa im nije vredelo. Studenti su ignorisali i molbe i pretnje živo se konsultujući: »Ovo nije ono, dok je ono ipak donekle ovo».

Čuvari konačno digoše ruke od svega. Uzdaši su se još samo u činjenicu da konsultanti

nemaju šta jedni drugima da saopšte. Činilo se da niko ništa ne zna. No i dalje su mehanički i bezvoljno romarili: »No, no kolege, ne prepisujete!»

U redovima kandidata, na protiv, bilo je sve življe. Počelo se sa izlaženjem u klozet. Isprva pojedinačno a kasnije u buljucima. Tamo se sa šištećih prelazilo na gromoglasne diskusije. To je doprinelo da se u glavama kandidata stvori poprilična zbrka. S tim galimatijasom, pogrešnih zaključaka vraćali su se u salu, sedali u klupe i otpočinjali da pišu koješta.

Vreme je raspijalo mozgove. Pismeni sastavi su bili sve kraći, nejasniji i sve češće precrtavani.

II

Dostojanstvo pre svega

Laza je kao i uvek, na ispit došao besprekorno obučen. Šešir, mašina, novo odelo, cipele koje zaslepljujuće sijaju. U glavi odgovarajuća praznina — kao i uvek. On se stidljivo smeška na pogrešne odgovore kandidata i čeka da dođe na red.

Lak naklon. Sedanje na stolicu, davanje indeksa, i vučenje pitanja obavljeno je s kraljevskom dostojanstvenošću. Leva ruka popravlja frizuru zatim se spušta do čvora na mašini i takođe ga popravlja. Desna ruka u kojoj je olovka, veze po hartiji. Uskoro je koncept gotov i Laza počinje da govori gledajući sa-

brano u ono što je napisao. To su sve same gluposti. Pitanja su laka, ali ih on toliko komplikuje, da ona postaju neopisivo teška. Profesor grimasom stavlja do znanja prisutnima da mu je muka. Zatim kaže da je dosta. Laza kaže da, ako treba, on može još da govori. On zna još mnogo više. Profesor ponavlja da je dosta. Laza Lazić ustaje od stola i s hartijom u ruci odlazi (bez naklona). Lice mu je zbunjeno, pogled prazan. Ali sve to ponovo pokriva senka šešira — dostojanstvo je vraćeno. Jedino ono zadržava njegovu radoznalost. S vrha jezika ne sleće pitanje: »Šta sam dobio?»

III

Vis major

Ne treba grešiti dušu — kandidat nije imao 40 godina, ali je bio prosed.

Još od samog prozivanja njegovo ponašanje je nedvosmisleno pokazivalo da očekuje dobačenu cedulju.

I cedulja je doletela, od pozadi, i šumno pala na klupu pred oči zbunjenog — profesora. Profesor nije mogao da dođe sebi od čuda. Gledao je kako prosedi kandidat, bez trunke ustručavanja, razvija cedulju na kojoj piše sve što treba reći. Profesor je čovek na mestu, hoće ponekad i da progleda kroz prste, ali ne sme se uzimati; cedulja na ovako očičigledan način.

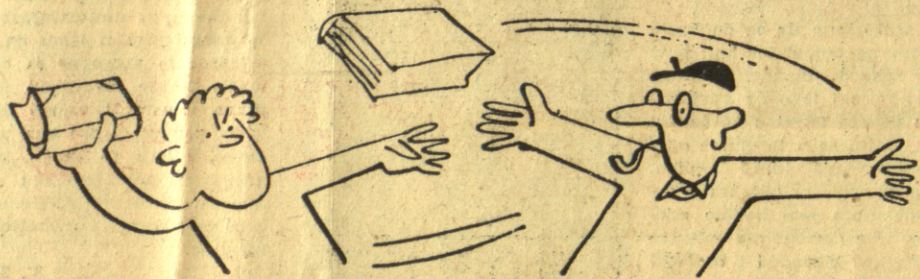
— Skandal; svi su videli kad je cedulja pala, mislio je

CARINJENI HUMOR

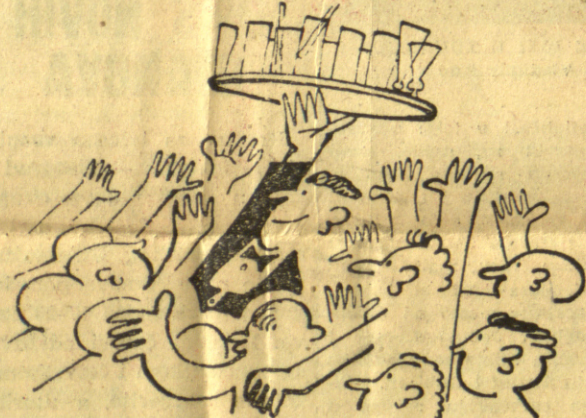

RIBARENJE

(»WORLD STUDENT NEWS«)

KULTURNA RAZMENA

JEDINSTVO UKUSA

JUTARNE UMIVANJE

